

Gram-negatív diplococcusok: Neisseriaceae család

Gram-negatív coccobacillusok és pálcák:
Pasteurella, *Haemophilus*, *Bordetella*,
Brucella, *Francisella*, és a pestis (*Yersinia
pestis*)

***Neisseriaceae* család**

- *Neisseria* genus

- *Neisseria gonorrhoeae*

- *Neisseria meningitidis*

- *Neisseria sicca*

- *Neisseria mucosa*

- *Neisseria lactamica*...

- *Eikenella* genus

- *Eikenella corrodens*

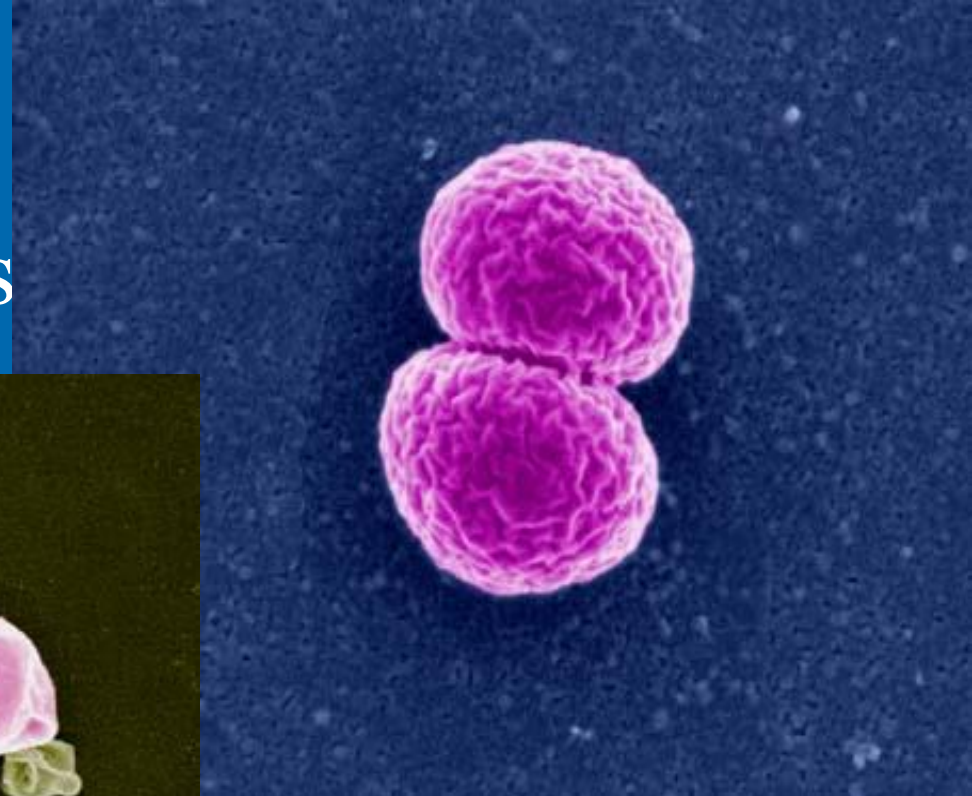
- *Kingella* genus

- *Kingella kingae*

N. gonorrhoeae, N. meningitidis

Morphológia

Gram-negatív, aerob,
tápigényes diplococcus

Neisseria gonorrhoeae

„gonococcus“:

Gonorrhoea

„Tripper“

„Clap“

Epidemiológia

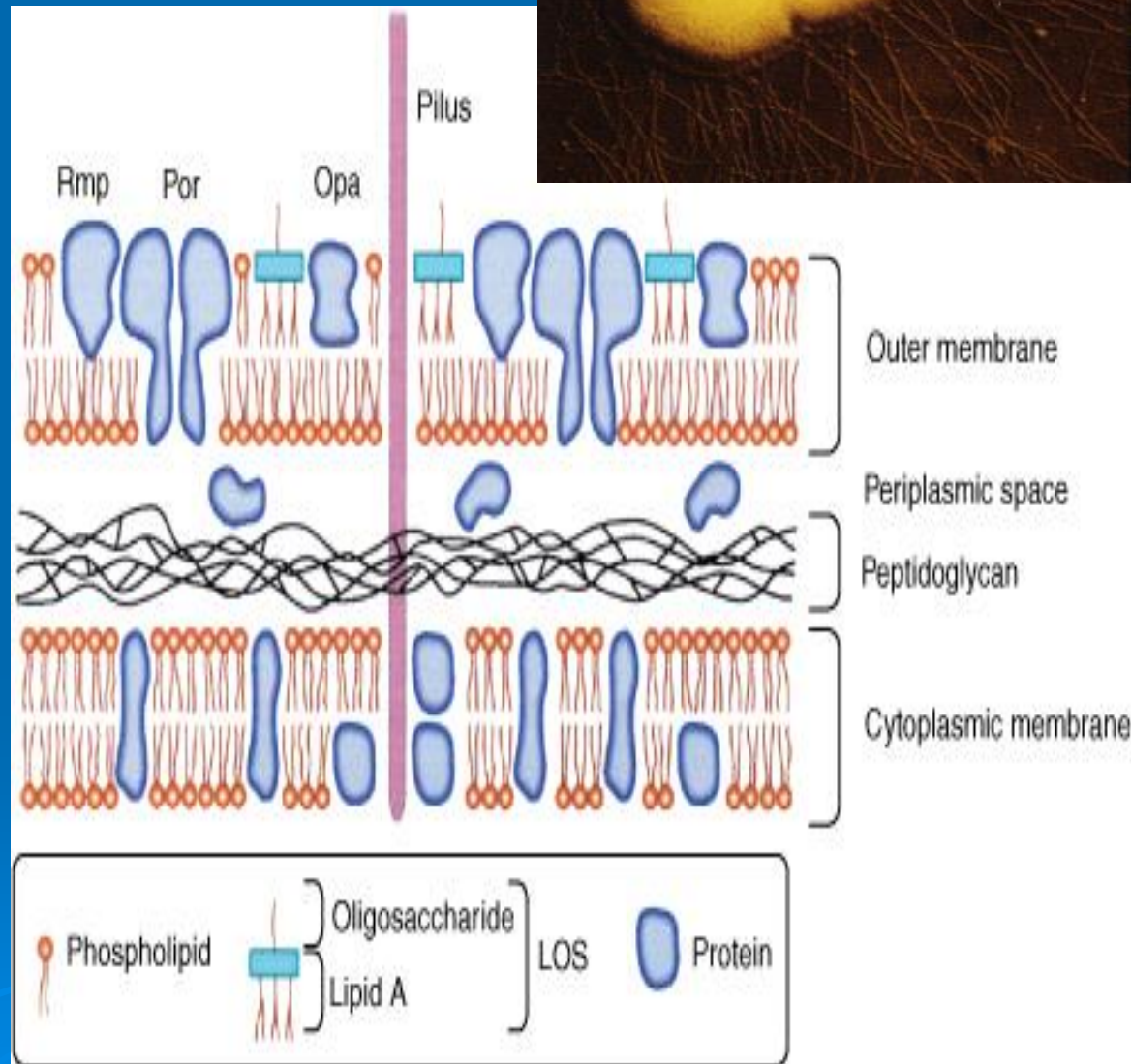
➤ USA

- 1975-től 1997-ig csökkenő incidencia
- 2005: 339,593 eset, előző évek sokszorosa
- A valós szám ennek kétszerese lehet

➤ Magyarország

- PI. 2006: 916 (férfi:712; nő:203)
- Növekvő tendencia

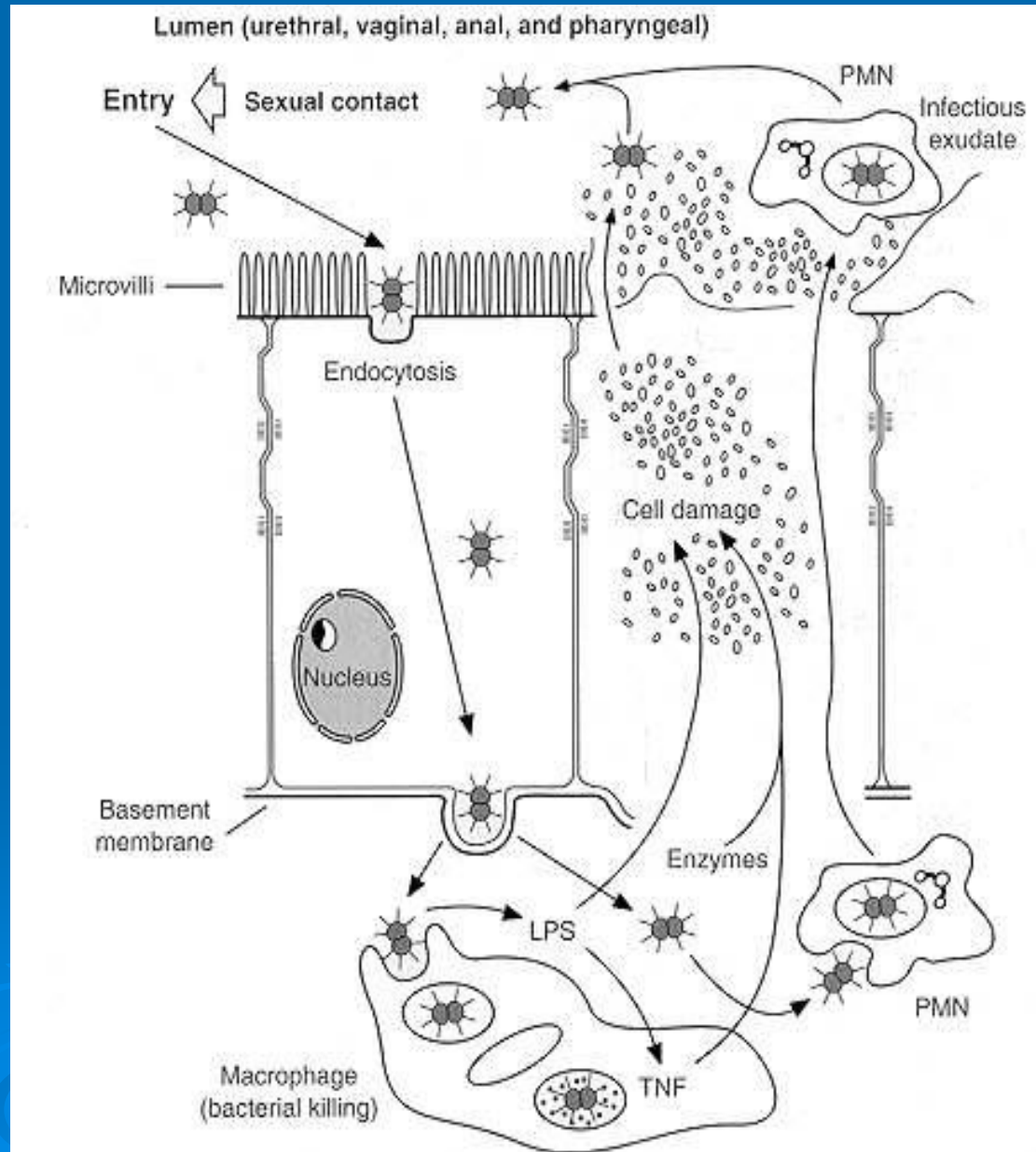
Virulencia faktorok

- Adherencia, invázió, antitestek neutralizálása, antigén variáció:
  - Pilusok
  - Membrán proteinek (Por, Opa, Rmp)
- Serum resistencia, TNF ↑
  - LOS
- Vas felvétel
  - Transferrin és Hb kötő receptorok
- IgA1 protease
- β- lactamase

Pathogenesis

- Nem ciliaris mucosa sejtekhez tapadás
- Endo- és transcytosis
- LOS kiválasztás
- MF, PMN intracellularis túlélés
- Enzimek+TNF: sejtpusztulás

Kórképek

Kizárólag humán-pathogen!

Szexuálisan(vagy verticalisan) átvihető betegség (STD)

➤ **Gonorrhoea (inkubációs idő:2-5nap)**

- **Bő, purulens váladék a fertőzött területről**
  - Urethritis, proctitis
  - Cervicitis
  - Epididymitis, prostatitis → infertilitás
  - Pharyngitis

➤ **Ophthalmia neonatorum (conjunctivitis)**

➤ **Disszeminált fertőzés (1%)**

- Sepsis, meningitis, endocarditis
- Perihepatitis (Fitz-Hugh-Curtis syndroma)
- Tendosynovitis, suppurative arthritis
- Erythematosus kiütés (vasculitis)
- Endometritis, salpingitis, pelvic inflammatory disease(10-20%) → infertilitás

Mikrobiológiai diagnózis

Minták:

- Váladék (genny) a fertőzött területről
  - Urethra váladék
  - Prostata secretum
  - Cervix váladék
  - Végbél, torok-váladék
  - Conjunctiva váladék
- Synovia folyadék arthritisben
- hemokultúra sepsisben
- liquor meningitisben

<http://www.tricore.org/images/Image6.jpg>

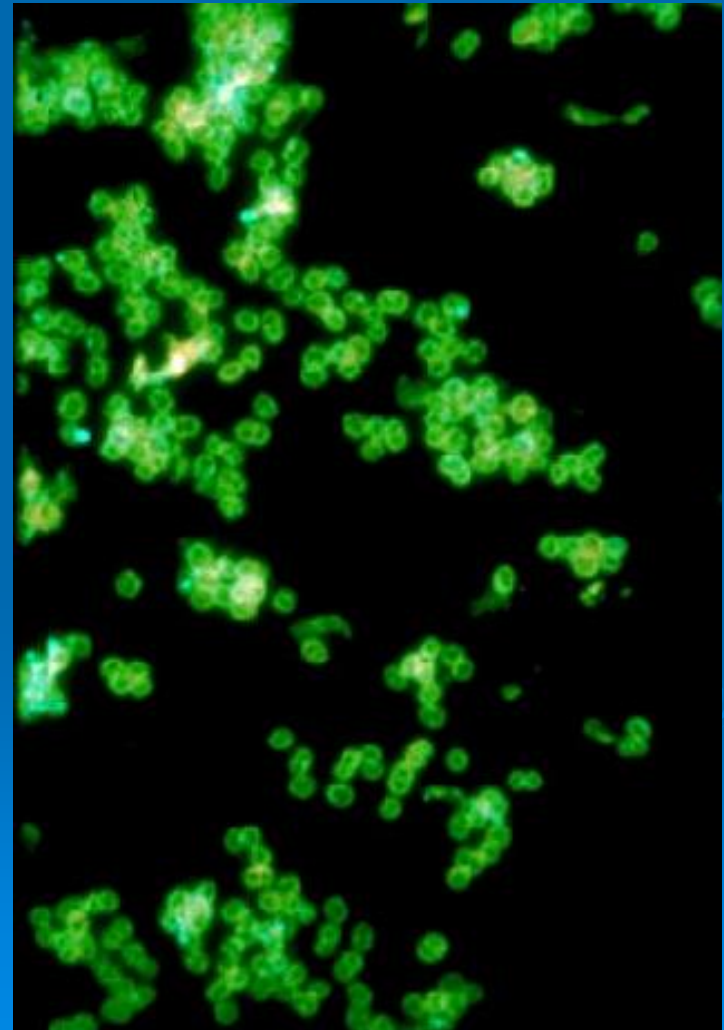
Nukleinsav amplifikációs próbák

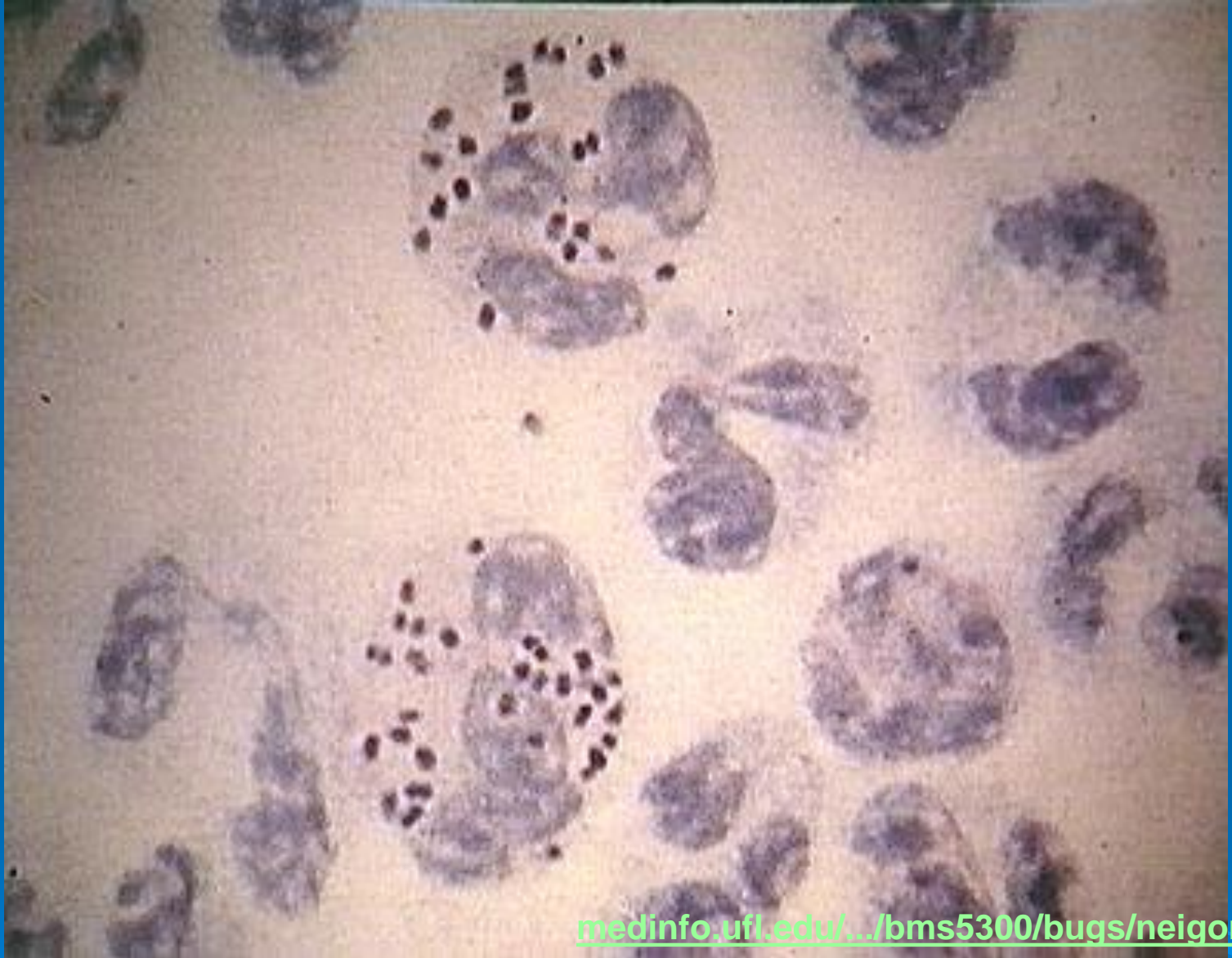

Kereskedelmi forgalomban kapható
kitek: általában complexek;
Chlamydia trachomatis és *Neisseria
gonorrhoeae* egyidejű kimutatását
végzi

Kenet

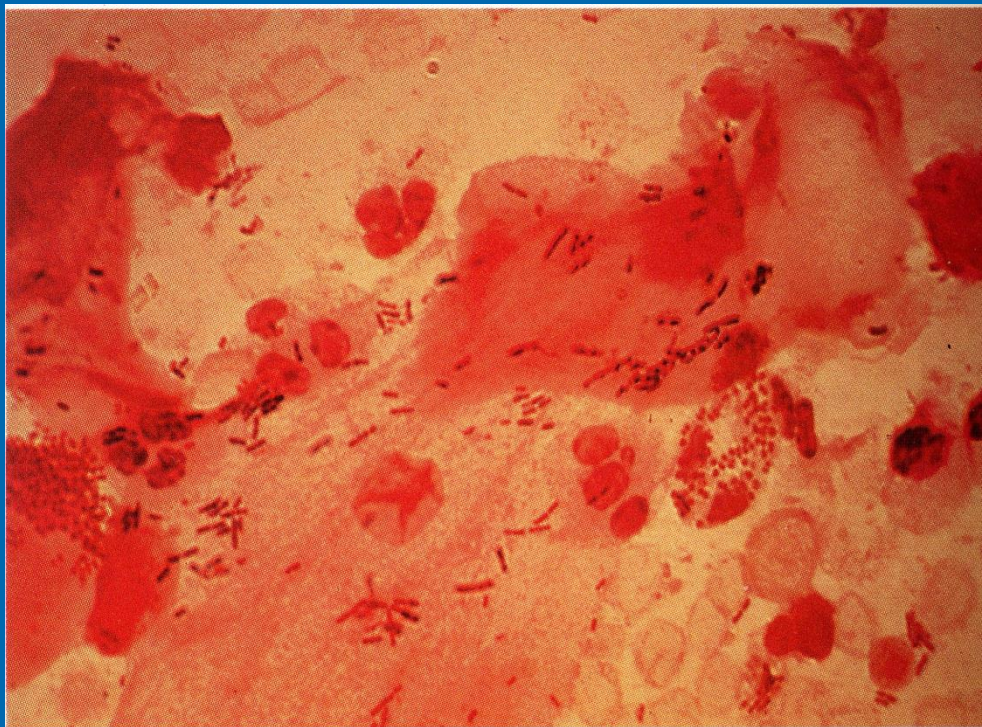
- Direct immunfluorescent
- Metilénkék
- Gram

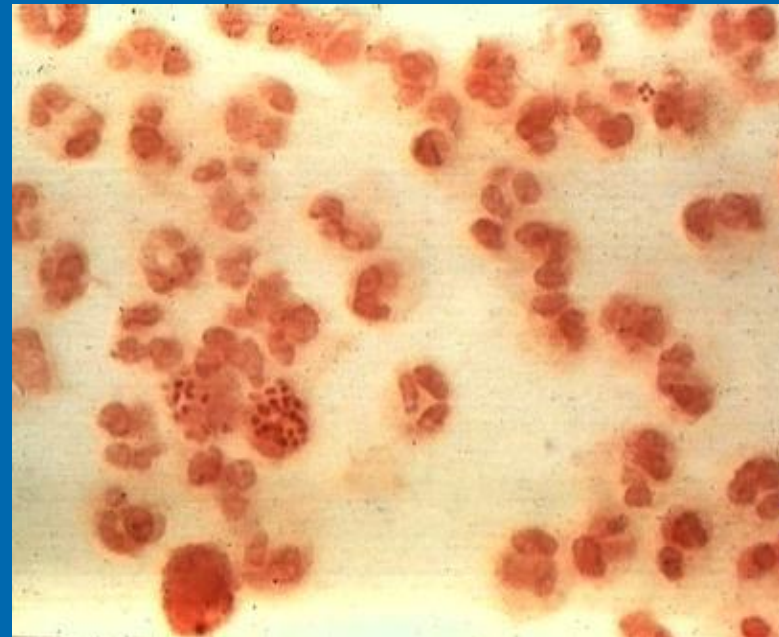

medinfo.ufl.edu/.../bms5300/bugs/neigonor.html

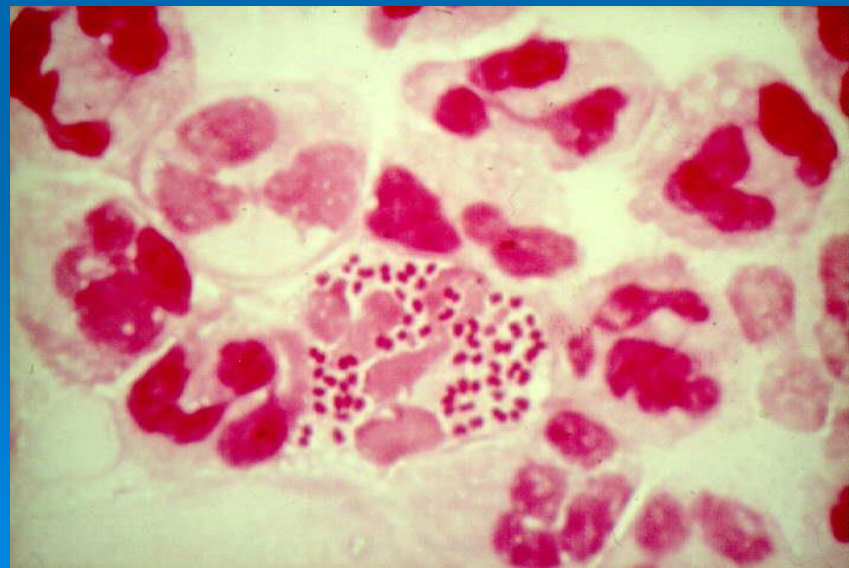
Metilénkék festett kenet: típusosan vese, vagy bab-alakú $0,8\ \mu\text{m}$ nagyságú coccusok laposabb oldalukkal egymás felé, párosával, akut fertőzésben főleg intracellulárisan, a PMN sejtekben.

Fig. 80 Gonococcal endocervicitis. Gram stain of pus from cervix. This illustrates the difficulty which may be experienced in identifying *Neisseria gonorrhoeae* microscopically in infected females, since its presence is often obscured by other bacteria. Courtesy of Dr S. E. Thompson.

medinfo.ufl.edu/.../bms5300/bugs/neignonor.html

www.med.uni-giessen.de

Húgycsőváladék Gram-festett kenete csak típusos tünetekkel rendelkező férfibeteg esetén elég szenzitív, nők esetében csak előzetes dg.!

Tenyésztés

➤ Speciális transzport közeg/ táptalaj szükséges a tároláshoz és transzporthoz!!!

- Gonoline
- „bedside” tenyésztés meleg táptalajra

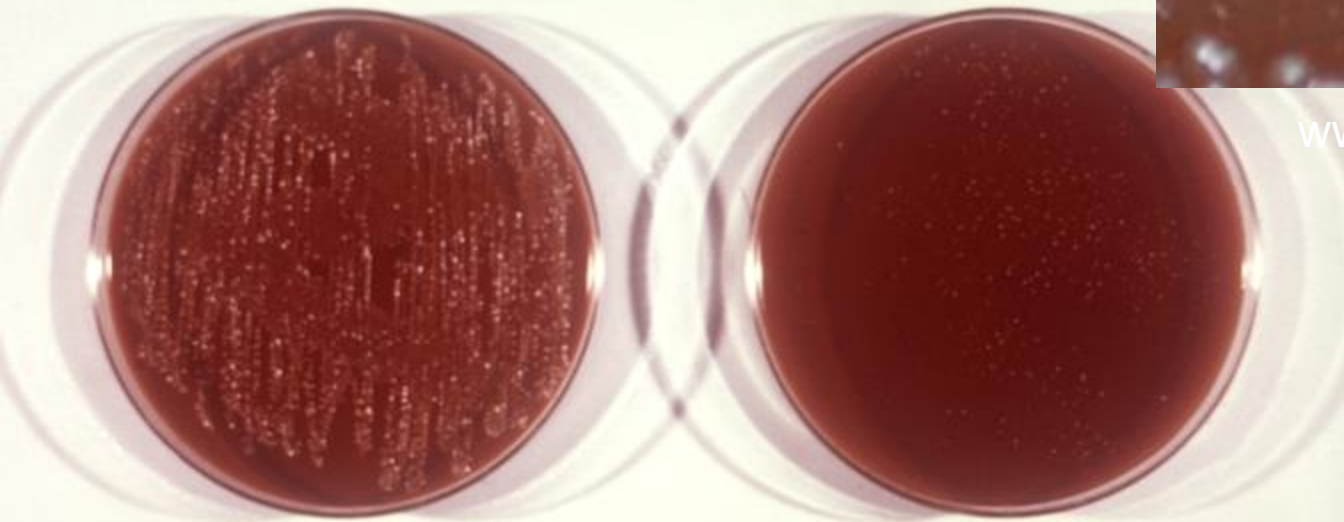

Csokoládé agar;

Thayer-Martin agar

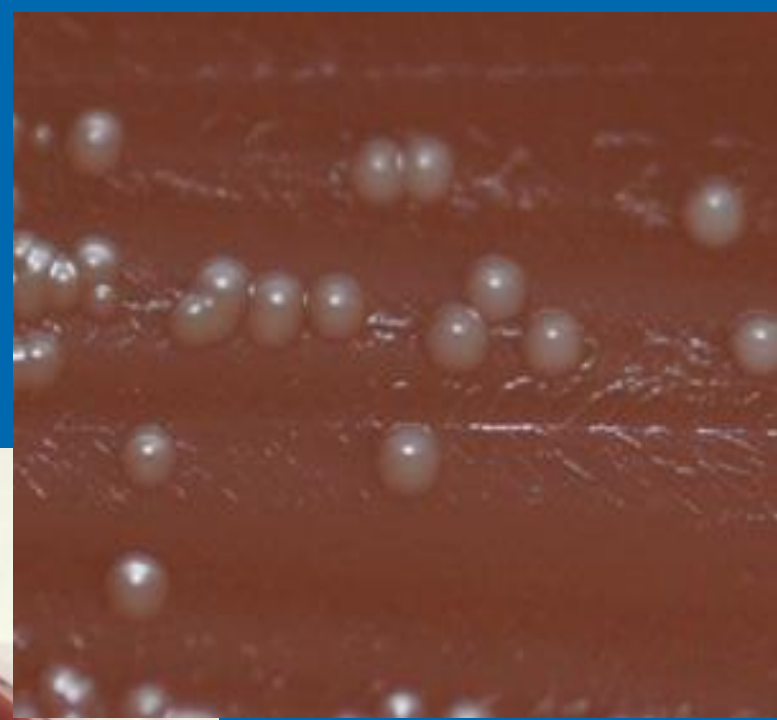
- 5%CO₂

Rectal Specimen
(Testing for *Neisseria gonorrhoeae*)

Chocolate Medium
Overgrowth

Thayer-Martin Medium
***Neisseria* Only**

www.hardydiagnostics.com

IDENTIFIKÁLÁS

Oxidáz : pozitív

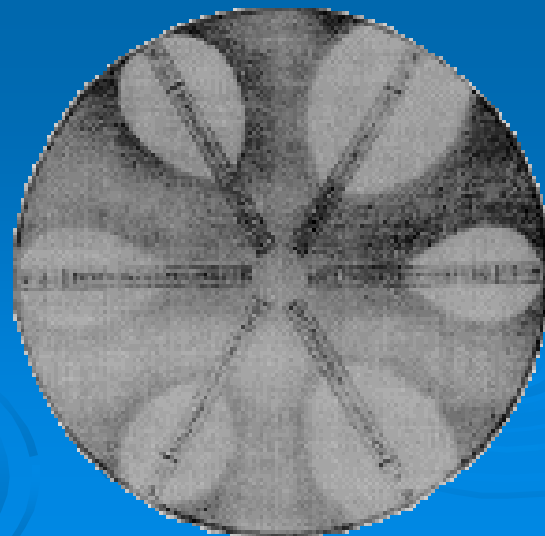
Glükóz: pozitív

Maltóz: negatív

www.cdc.gov/std/Gonorrhea/lab/images/GCOxidc.jpg

AB érzékenységi vizsgálat!

Kezelés és megelőzés

➤ Kezelés:

- **Ceftriaxon**
- (CDC nem javasolja a fluoroquinolonokat empirikusan)
- penicillin empirikus kezelésre nem javasolt
  - (20% beta-lactamase termelés)
- Azithromycin, doxycyclin, mivel az esetek 30-40%-ban Chlamydia koinfekció van

➤ Újszülöttek profilaxisa

- 1% ezüst nitrát (Crede) szemcsepp

➤ Prevenció

- „Biztonságos sex”, kondom, felvilágosítás
- Fertőzöttek partnereinek felkutatása, kezelése

➤ A nagyfokú pilus, op Ag variabilitás miatt nincs vakcina!

Neisseria meningitidis
„Meningococcus“

Meningitis epidemica

Epidemiológia

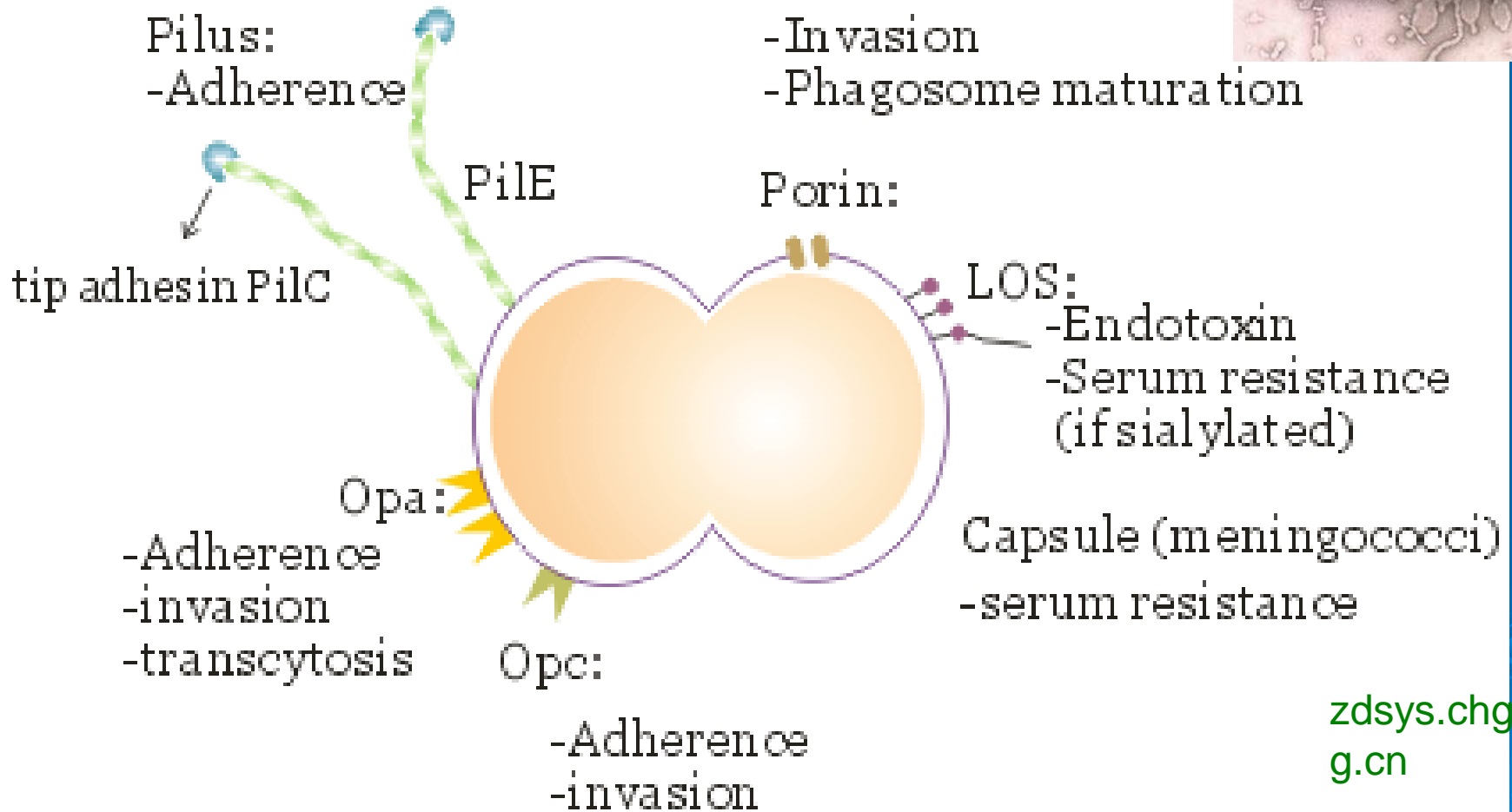
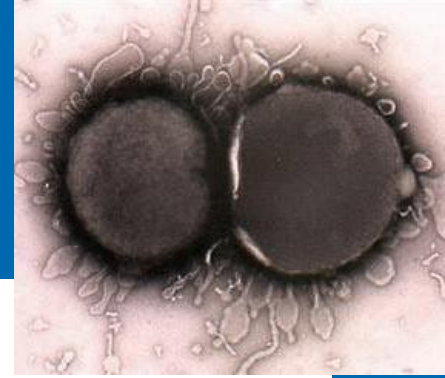
- Világszerte endémiás
- Epidémiák főleg a fejlődő országokban
  - új, virulens törzs „támad” az immunológiailag naiv populációban
- Magyarország:
  - 50-100/év

„Meningitis belt”: gyakori epidémiák

Az ideutazóknak vakcina!

Plusz virulencia faktor: polysaccharide tok

zdsys.chgb.org.cn

12 szerocsoport: **A, B, C, H, I, K, L, W-135, X, Y, Z, 29E**

Kórképek:

Csak humánpathogén !

- Cseppfertőzéssel terjed
- 1-10% a tünetmentes kordozás a nasopharynxban
- Fokozott incidencia:
  - Öt éves kor alatt
  - Zsúfoltság, tömeg (katonaság! disco! zarándokok)
  - komplement deficiencia C5-8
- Száraz, hideg évszak

Kórképek:

- **Meningitis (meningitis epidemica)**
  - Meninxek purulens gyulladása
  - Rapid és fulmináns lefolyás (néhány óra-2 nap)
  - Magas mortalitás (3-15%)

- **Meningococcaemia**
  - Disszeminált fertőzés
  - Kis erek thrombosisa
  - Waterhouse-Friderichsen-syndroma ⇒ acut mellékvese elégtelenség a kéreg bevérzése miatt

- **Pneumonia**
  - Enyhébb forma/ bronchopneumonia

Mikrobiológiai diagnózis

Minták:

- Liquor
- Hemokultúra
- Petechiákból minta
- Nasopharyngealis minta a hordozóállapot felderítésére járvány idején

Direkt antigén vizsgálat

N. meningitidis tok
antigének (B kivételével)
kimutatása latex-
agglutinációval

- liquor
- vér
- vizelet

Gram festésnél kevésbé
szenzitív!

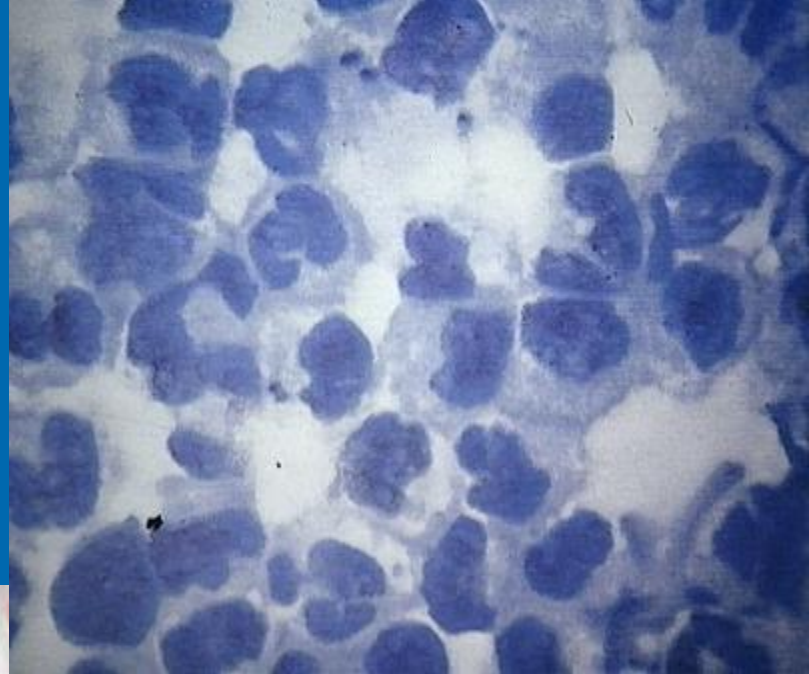
Counterimmunoelectrophoresis
liquorból (A, C, Y, W-135)

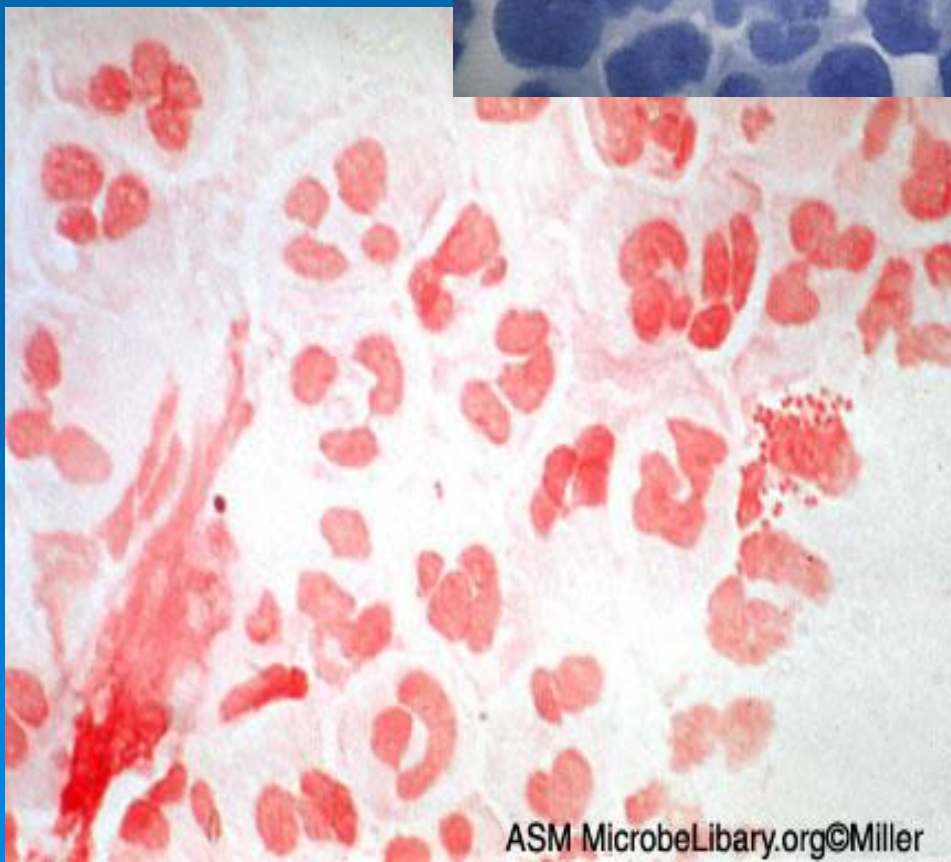

Kenet

- Metilénkék
- Gram

Centrifugált liquor
üledékében
festéssel
megjeleníthetők
az extra-, vagy
intracellulárisan
(PMN)
elhelyezkedő
típusos vesealakú
diplococcusok.

Tenyésztés

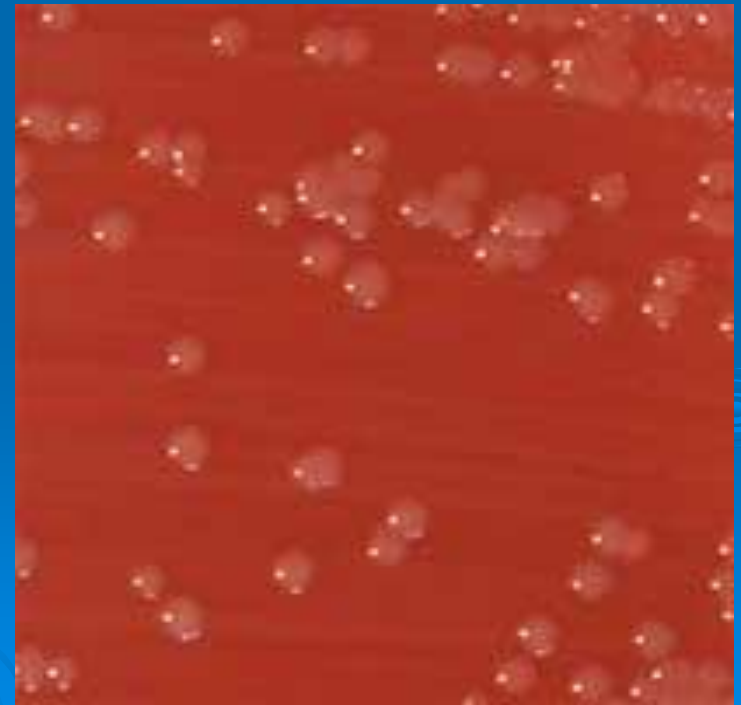
➤ Speciális transzport közeg/ táptalaj szükséges a tároláshoz és transzporthoz!!!

- Gonoline
- „bedside” tenyésztés meleg táptalajra

- csokoládé agar, véres agar
- Nasopharyngeális minta leoltása
  - vancomycin, polymixin B és nystatin tartalmú csokoládé agarra történjen (szelektív a normál flórától)
- inkubáció
  - 37 °C
  - 5% CO₂ atmoszféra

A telepek 1 mm átmérőjűek, szabályos, kerek, áttetszőek, vajszerű konzisztenciával.

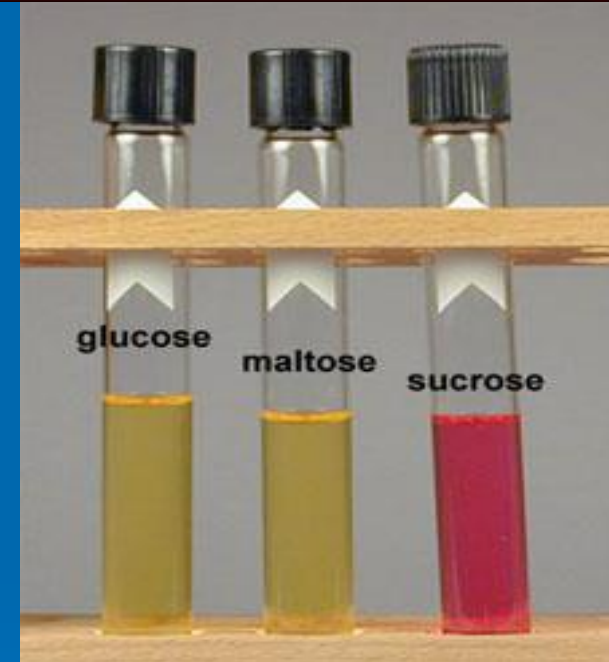
IDENTIFIKÁLÁS

Oxidáz : pozitív

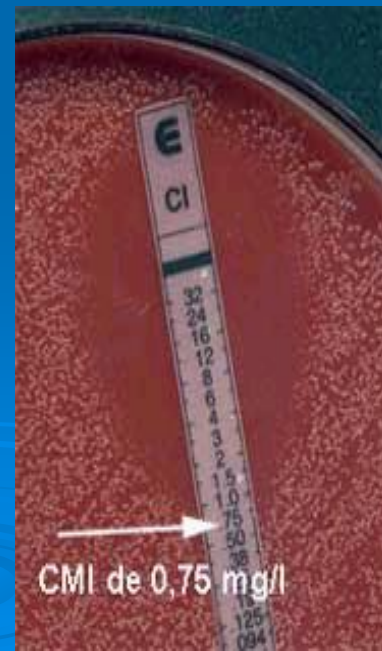

Glükóz: pozitív

Maltóz: pozitív

ANTIBIOTIKUM-
ÉRZÉKENYSÉGI
VIZSGÁLAT!
MIC !

KEZELÉS

- Nagy dózisú penicillin G
- Ceftriaxon

Prevenció

- Aktív immunizáció (3 évig jó)
  - Polyvalens polysaccharid vakcina
    - A, C, W135, Y
  - Konjugált (fehérje carrier)vakcina gyerekeknek 2 éves kor alatt
  - B ellen is van már
- Chemoprophilaxis: rifampin per os (ciprofloxacin, ceftriaxon) szoros kontaktus esetén

Gram negatív coccobacillusok és pálcák

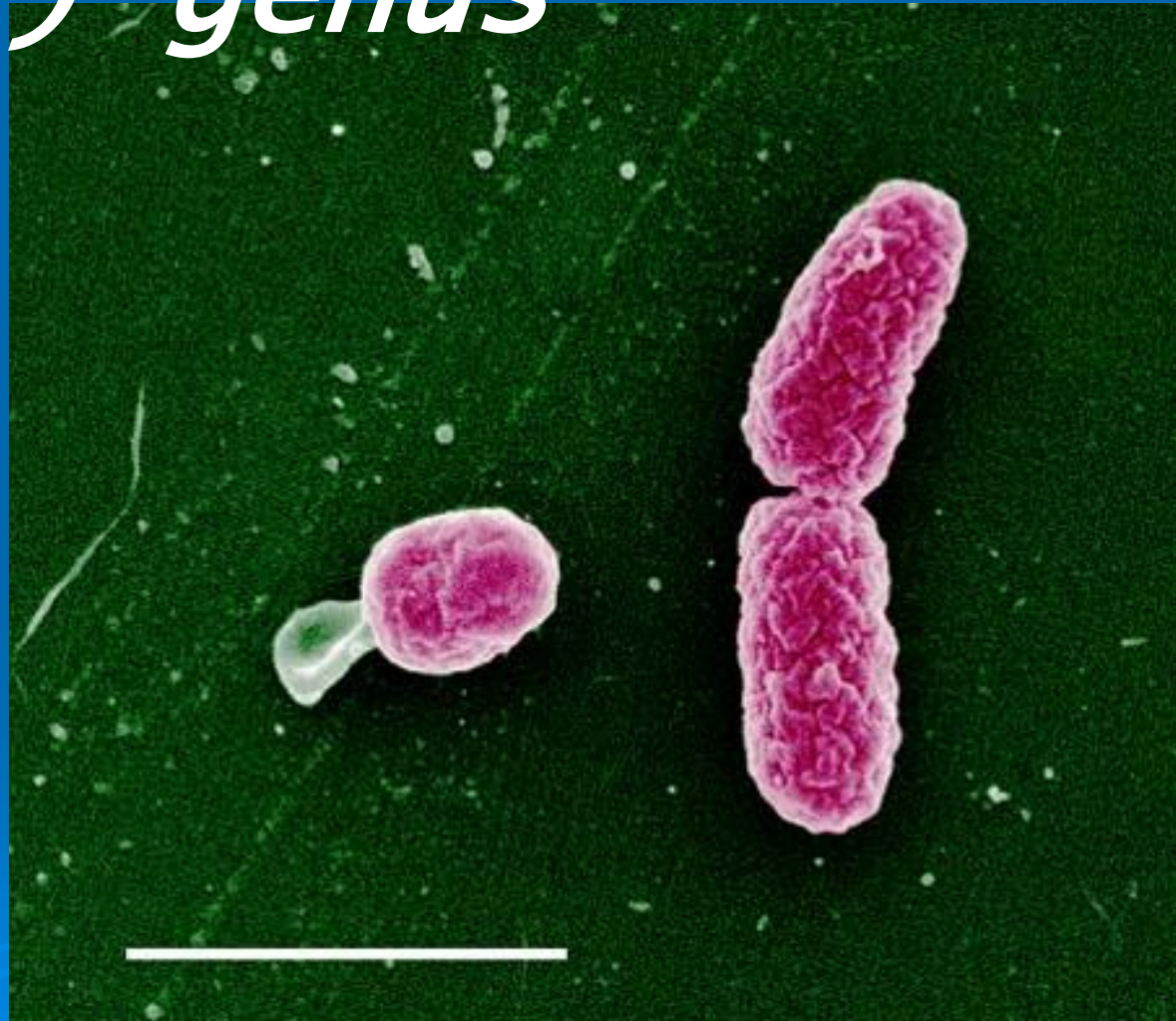
Pasteurellaceae

- *Haemophilus* genus
- *Pasteurella* genus
- *Actinobacillus* genus

- *Bordetella*,
- *Brucella*,
- *Francisella*,
- és *pestis* (*Yersinia pestis*)

Haemophilus („vér-szerető”) genus

Morphológia:

- Gram-negatív coccobacillus
- ca. 0,2 - 0,3 X 1,0 - 2,0 μm
- fakultatív anaerob
- tápigényes

Haemophilus speciesek okozta emberi megbetegedések

- *H. influenzae* otitis, epiglottitis, sinusitis, pneumonia, cellulitis, meningitis, bacteremia, conjunctivitis, contact lens-associated infection
- *H. aegypticus* conjunctivitis
- *H. ducreyi* chancroid
- *H. parainfluenzae* opportunista fertőzés
- *H. aphrophilus* endocarditis, opportunista fertőzés
- *H. haemolyticus* opportunista fertőzés
- *H. parahaemolyticus* opportunista fertőzés
- *H. parahaemolyticus* opportunista fertőzés
- *H. segnis* opportunista fertőzés

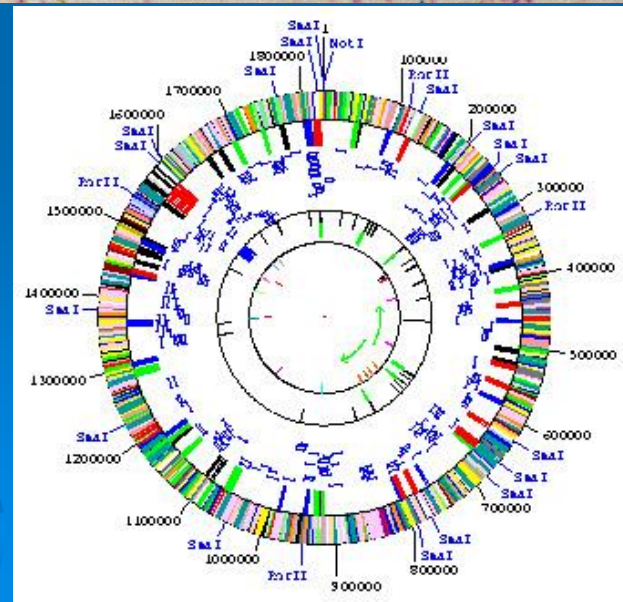
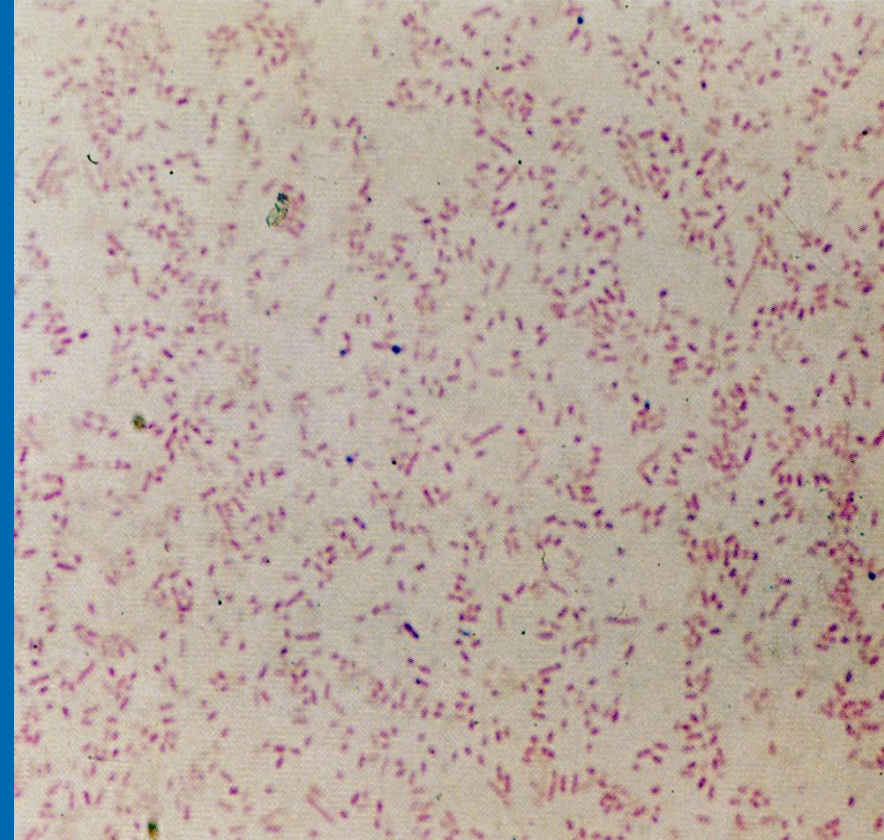

Haemophilus influenzae

Pfeiffer izolálta az 1980-as influenza pándémia idején.

Nevét ebből a félreértésből kapta, feltehetően súlyos „ráfertőző” ágens volt.

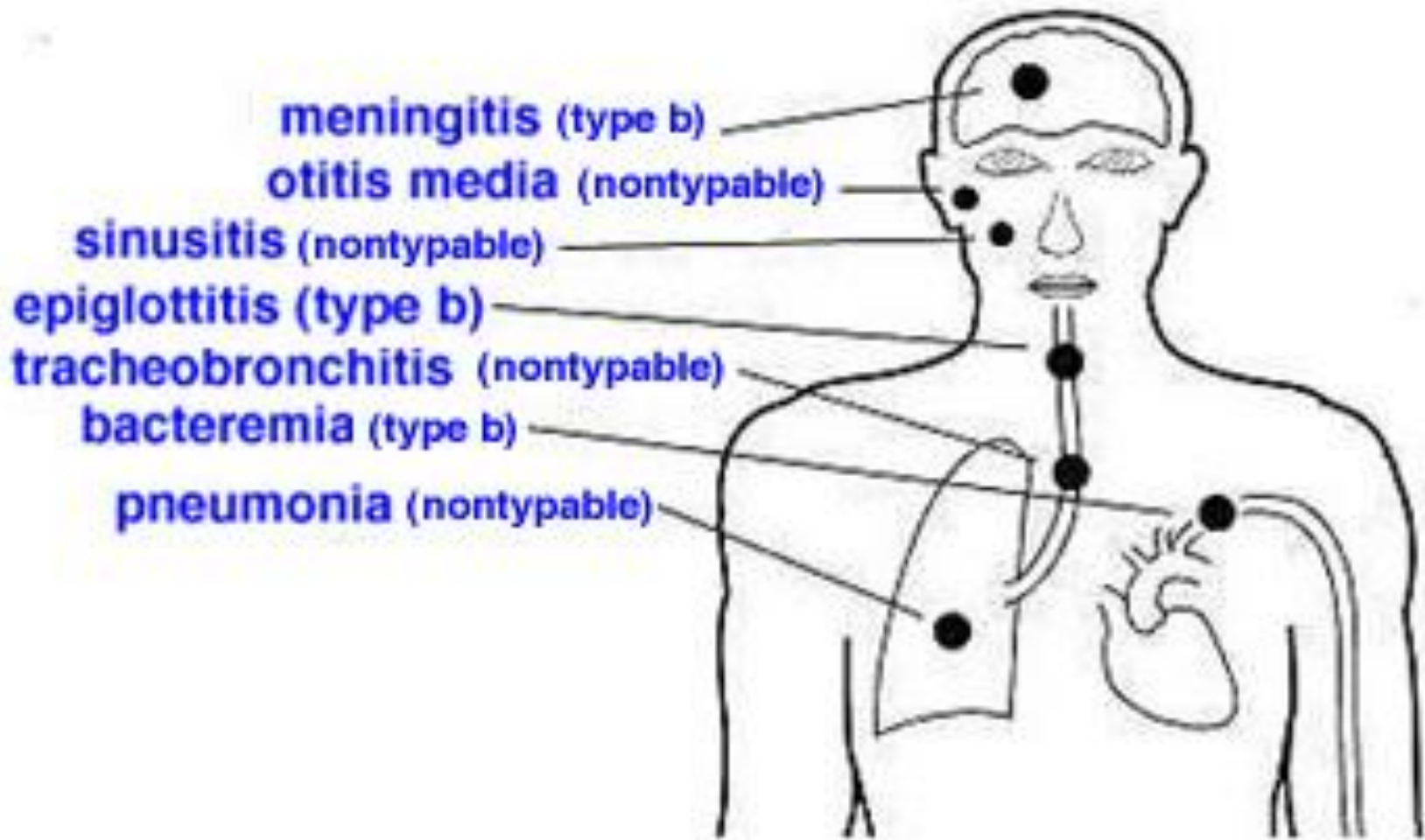
1995, *Haemophilus influenzae* volt az első mikróba, aminek meghatározták a genomját.

Virulencia

- Polysaccharid tok : a-f
  - **polyribosyl ribitol phosphate (PRP) : b**
  - antiphagocytá
  - alternatív complement aktiválás inefektív
- Neuraminidáz
- IgA proteáz
- Fimbriák, pilusok
- Lipooligosaccharid, endotoxin

Haemophilus influenzae infections

- Hib vakcina bevezetése előtt a súlyos, invazív fertőzések több, mint 95%-át a „b” típus okozta
- Jelenleg: nem-tokos, az „a” és „c” szerotípus.

Mikrobiológiai diagnózis

Minták:

- torokváladék
- orrváladék
- punktátum paracentézis után
- sinus-punktátum
- pleurális folyadék
- hemokultúra
- liquor
- konjunktíva-váladék

http://www.copaninnovation.com/agar_gramstain/index.html

Direkt antigén kimutatás

Szisztémás fertőzésben
tokantigén („b”)
kimutatás
latexagglutinációval

- liquor
- vér

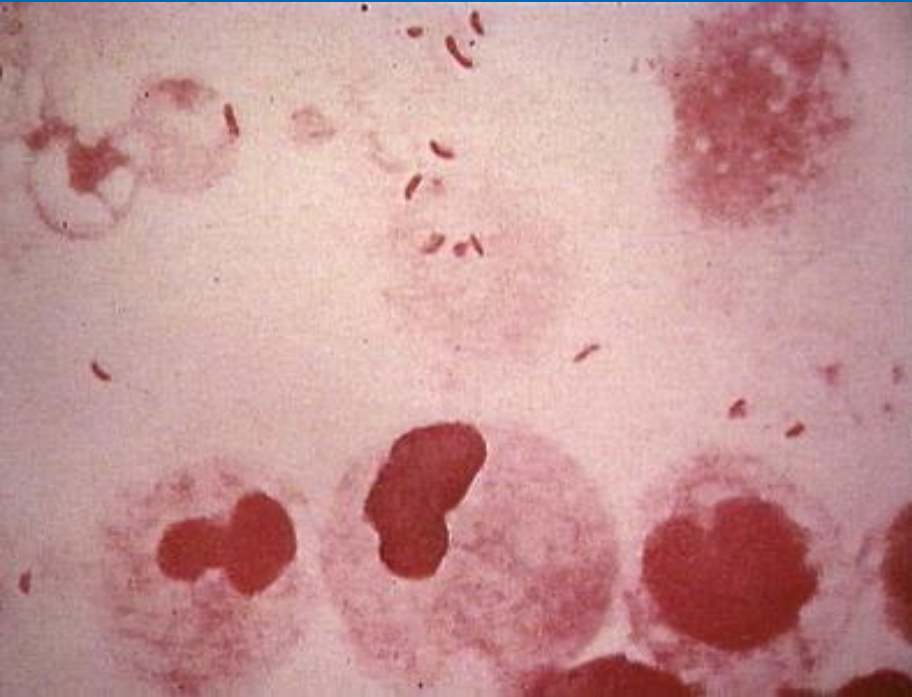
Direkt IF:

- FITC-jelölt specifikus
antitestekkel.

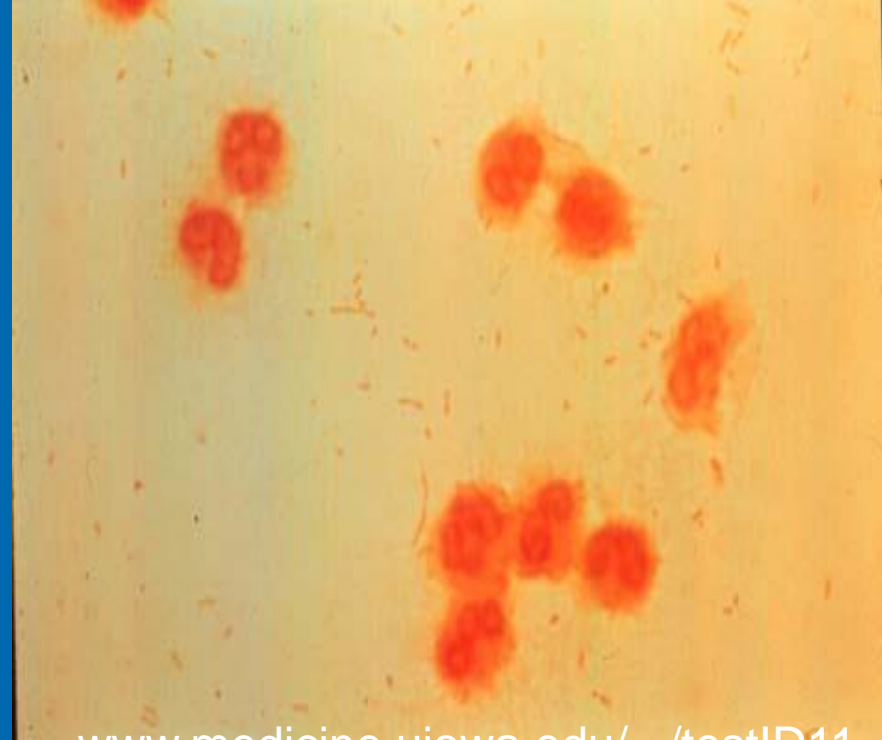
Kenet

➤ Gram

medinfo.ufl.edu/.../bms5300/images/d7109.jpg

liquor

www.medicine.uiowa.edu/.../testID11

**Punktátum
tympanocentesisből:
pleiomorph Gram-
negatív
coccobacillusok**

Tenyésztés

Csokoládé agar

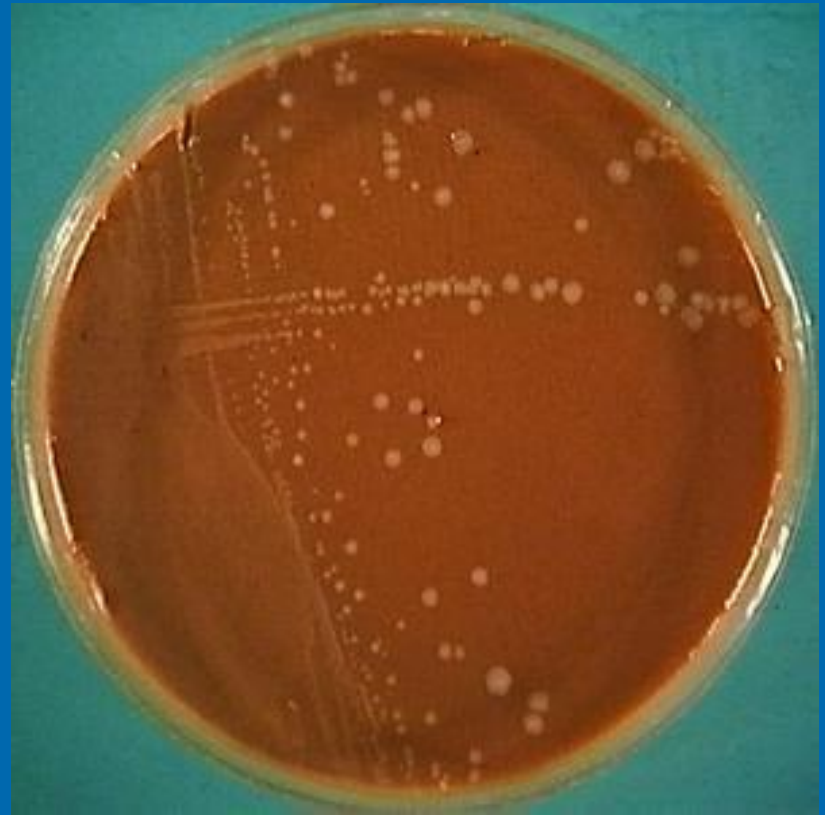
- X faktor: haemin
- V faktor: NAD

Inkubáció

- 37 °C, aerob, 24 hrs

Telepek

- kicsi
- harmatcseppszerű
- náthás orrváladék-szag

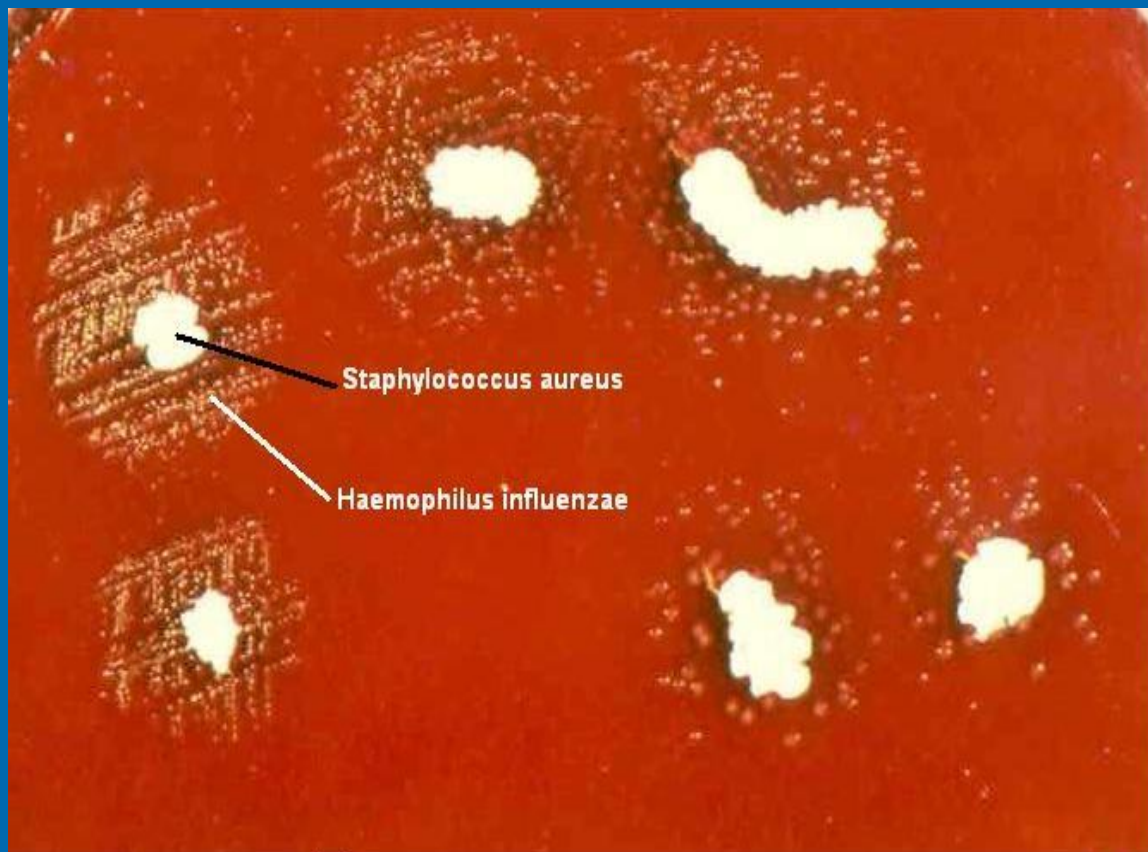

Biokémiai azonosítás:

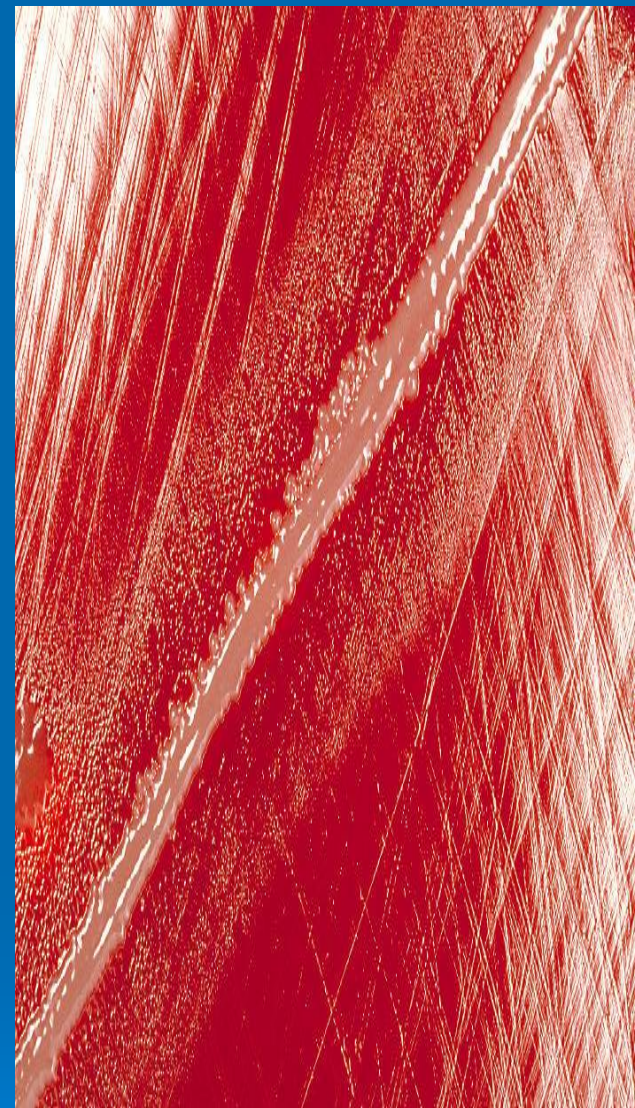
Kataláz: negatív

Oxidáz: lassan (>30 s)
pozitív

Ureáz: pozitív

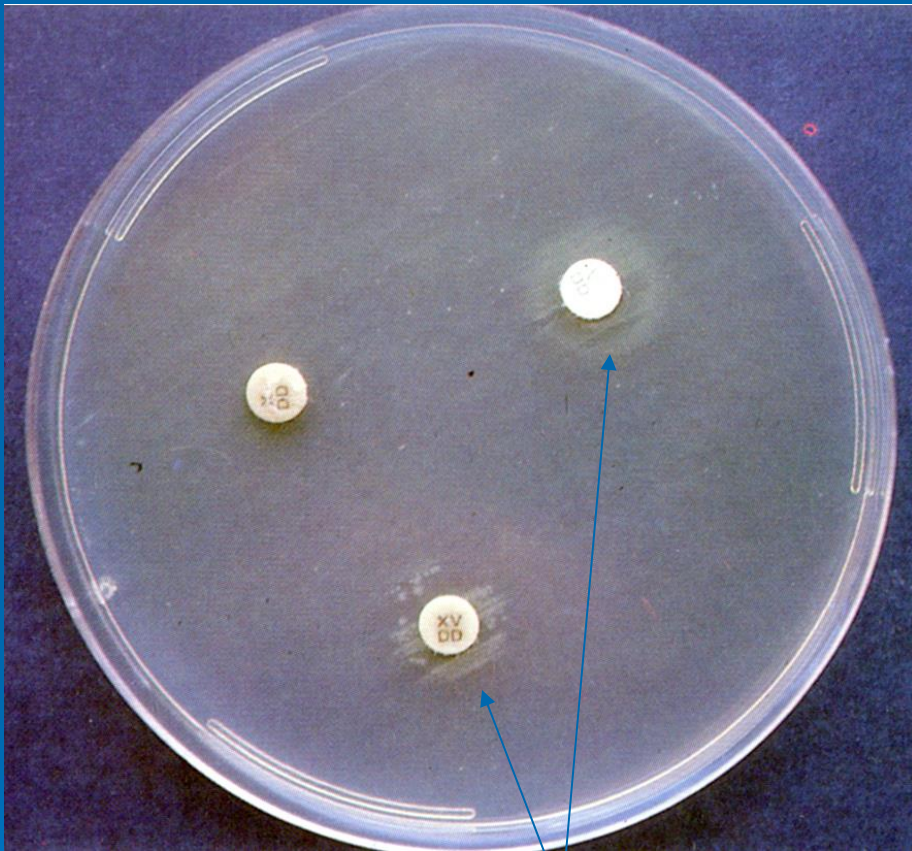
Dajka jelenség (a *Haemophilus influenzae* jól nő a *Staphylococcus aureus* által hemolizált területeken)

Tenyésztés & identifikálás: Véres agaron *S. aureus*-szal DAJKA-JELENSÉG

Sims korongos módszer – normál agaron

H. parainfluenzae
(V faktor igény)

H. influenzae
(X és V faktor igény)

Kezelés, megelőzés

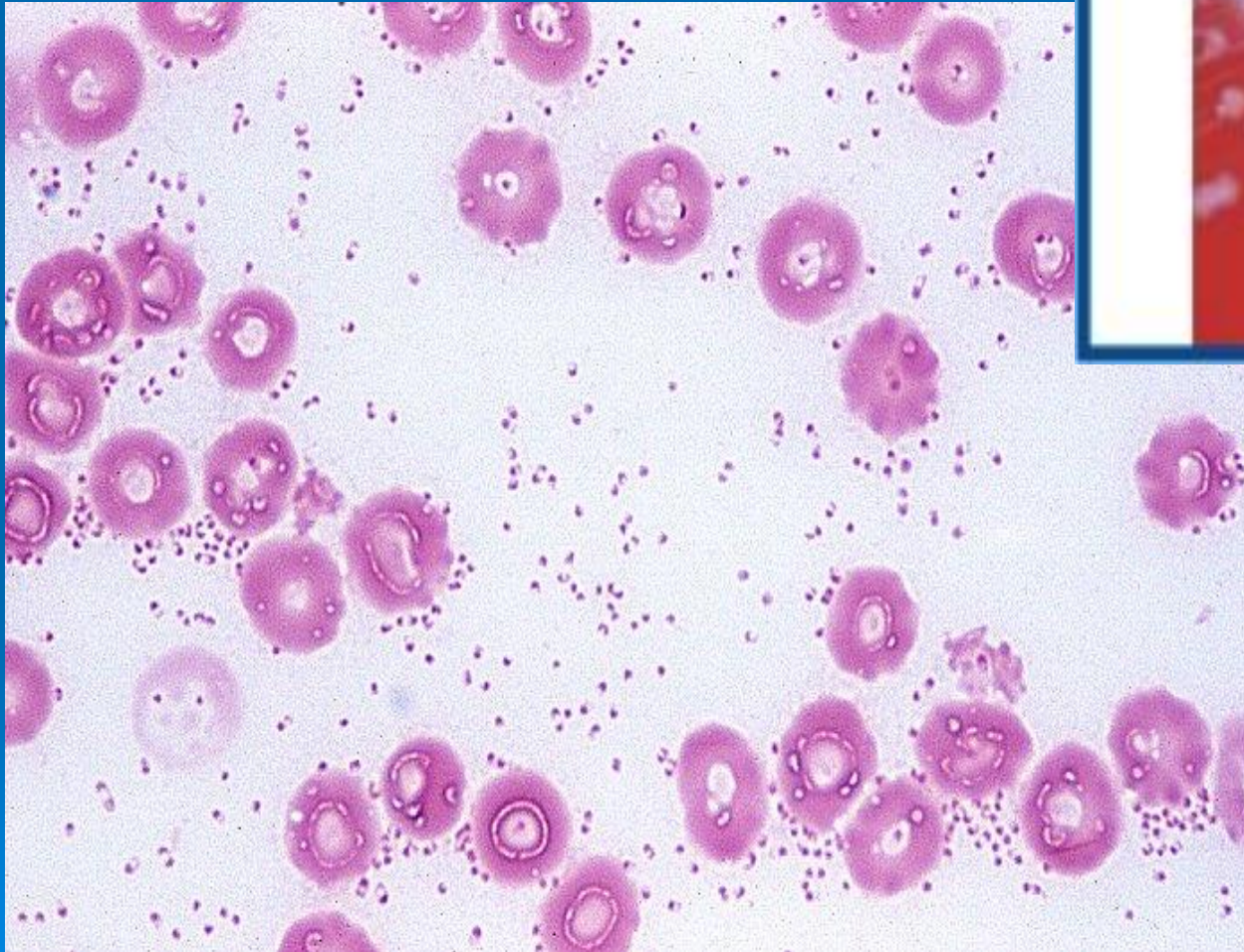
Kezelés

- természetes rezisztencia penicillinre, vancomycinre
- Ceftriaxon
- Amoxicillin + β -lactamáz inhibitor
(kb. a törzsek 10 %-a β -lactamáz enzim termelő)

Megelőzés

- Aktív immunizáció konjugált vakcinával a „b” típus ellen
(Act – HIB, PedvaxHIB...)
- Magyarországon : 2., 3., 4., és 18. hónap

Pasteurella genus:
Pasteurella multocida

Hialuronsav tok
Tenyésztés:
véres agar,
csokoládé agar

Pasteurella multocida

© AAP

Zoonózis

- állatharapás
(kutya vagy macska)
- alapbetegség:
krónikus
tüdőbetegség
- bacteremia
- meningitis

Kezelés

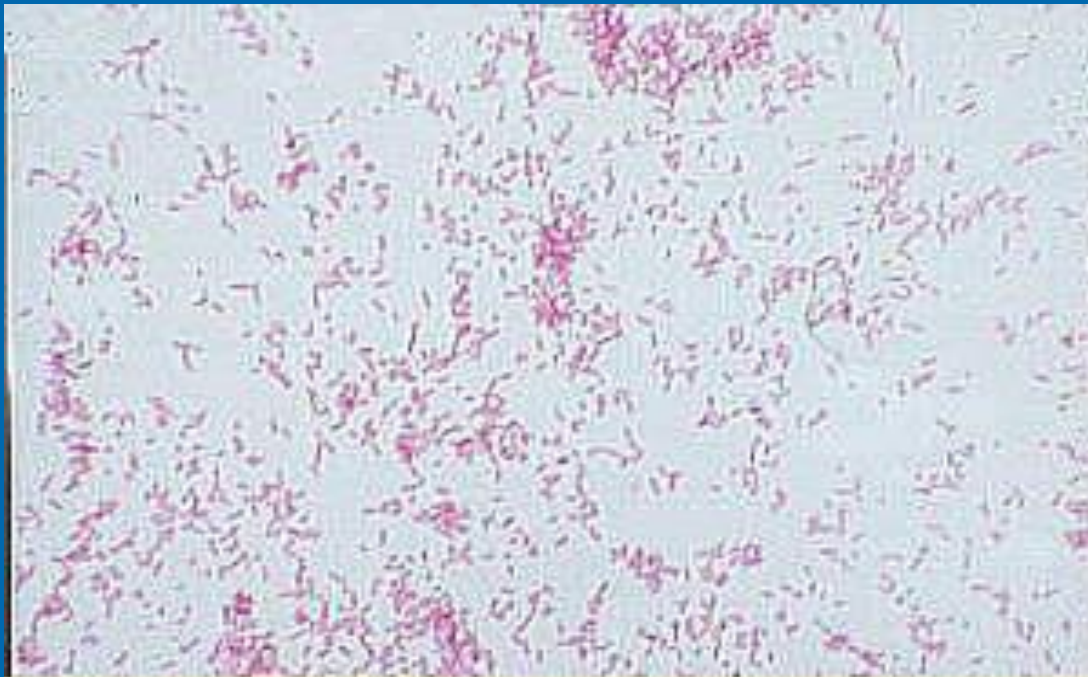
- Elsődleges sebészeti ellátás!
- penicillin

/meningitises eset: nőbeteg a kutyájától fertőződött- sokat csókolgatta/

Bordetella genus

- *Bordetella pertussis* számarköhögés, pertussis
- *Bordetella parapertussis* enyhébb számarköhögés
- *Bordetella bronchiseptica* állatok tüdőbetegsége, pertussis-szerű tünetek emberben

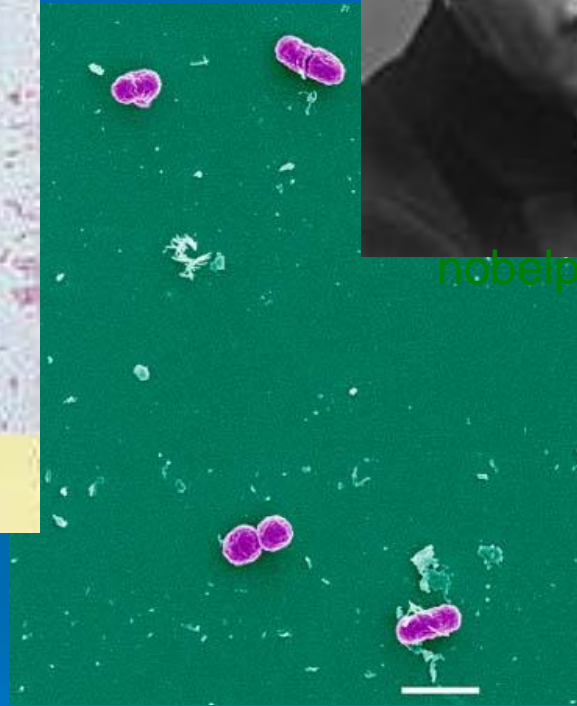
Bordetella pertussis

Gram stain of *B. pertussis*

nobelprize.org

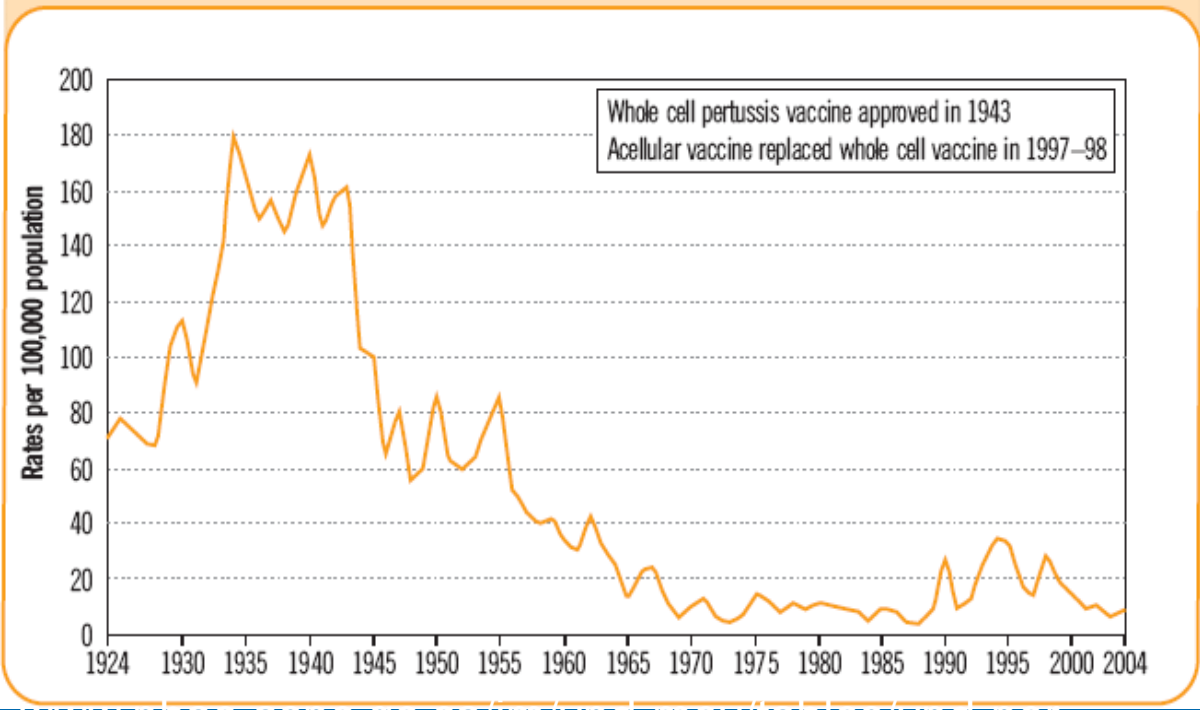

Morphológia:

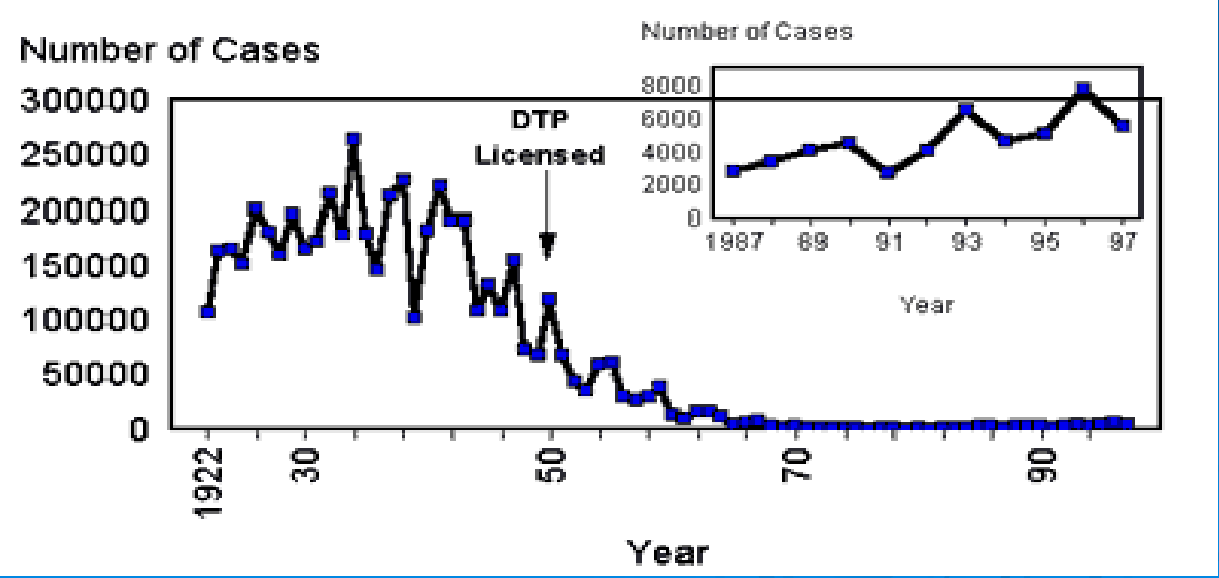
Gram-negatív coccobacillus

Nagyon kicsi, kb. 0,2 - 0,5 X 1 μm

Figure 9. Pertussis – Reported Cases, Canada 1924–2004

www.phac-aspc.gc.ca/im/vpd-mev/tables/vpd-per...

Epidemiológia

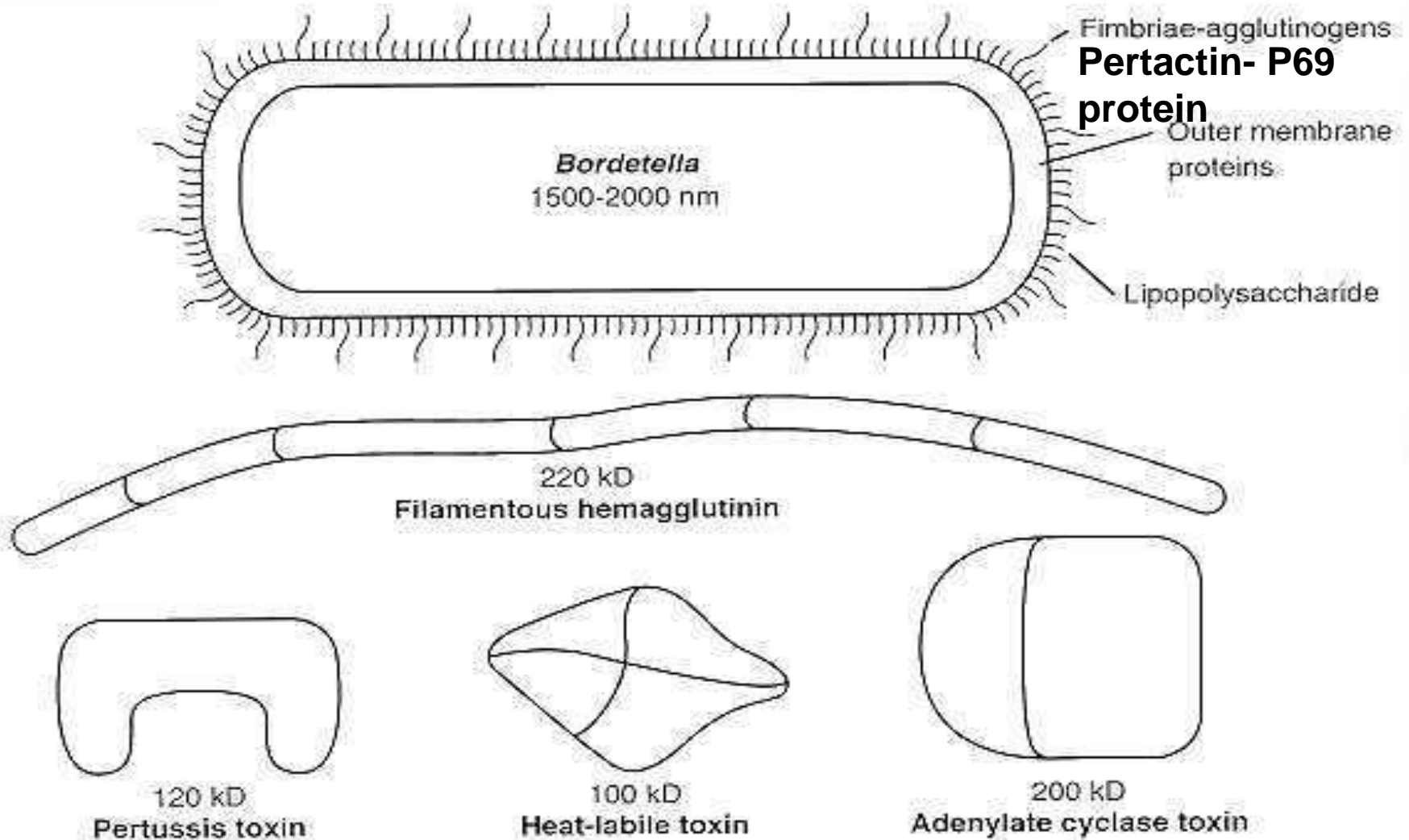
➤ A pertussis incidenciája látványosan lecsökkent a védőoltás ~ 1949-es bevezetése után

Epidemiológia

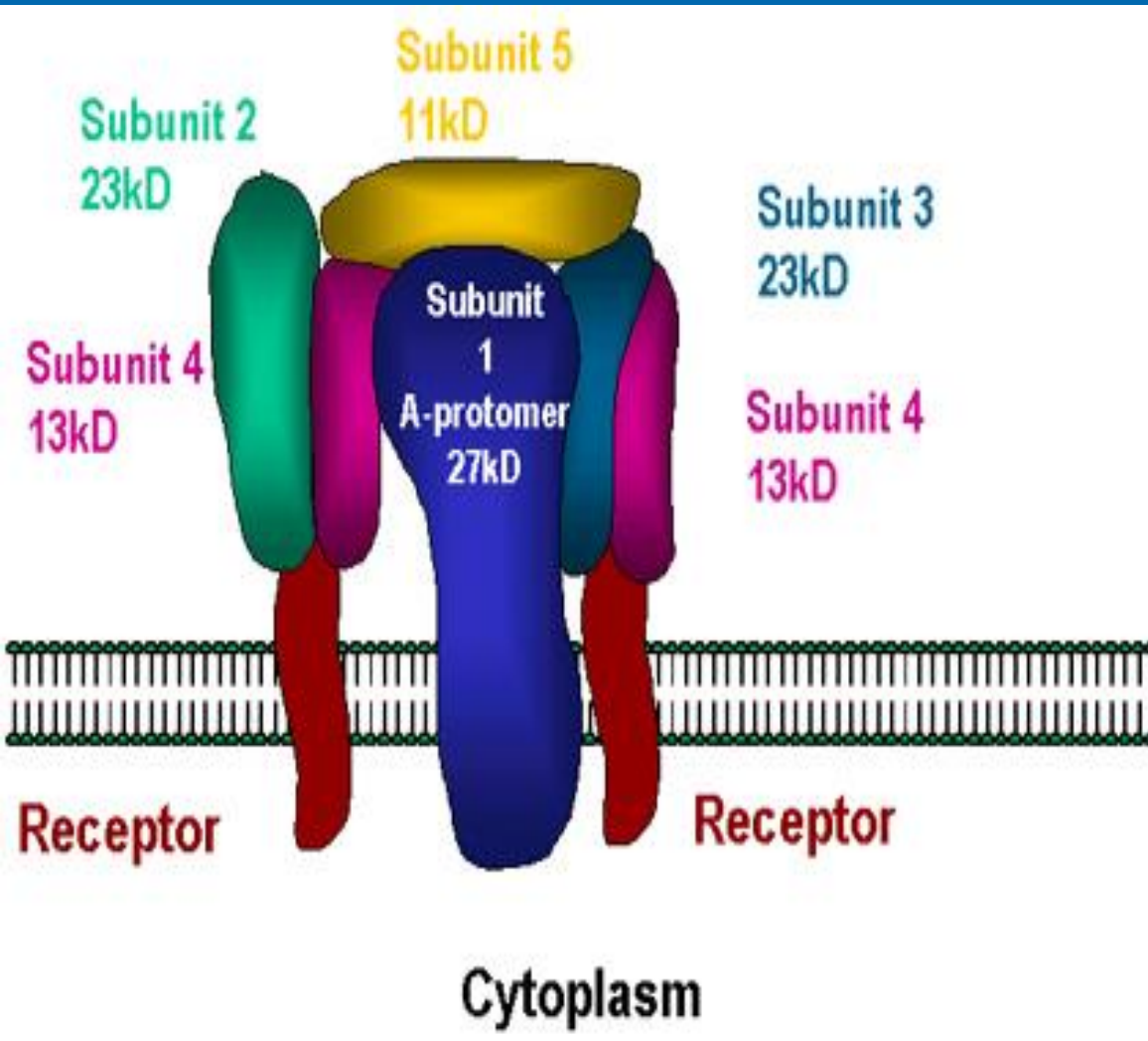
- Világszerte endémiás, évente > 60 millió ember
- Gyerekbetegség
- Napjainkban drámaian emelkedik a fertőzöttség az idősebb gyerekek és felnőttek körében
- Magyarországon (bizonyított) esetek

Virulencia faktorok

Pertussis toxin

S1=adenosine diphosphate (ADP)-ribosyláló aktivitás

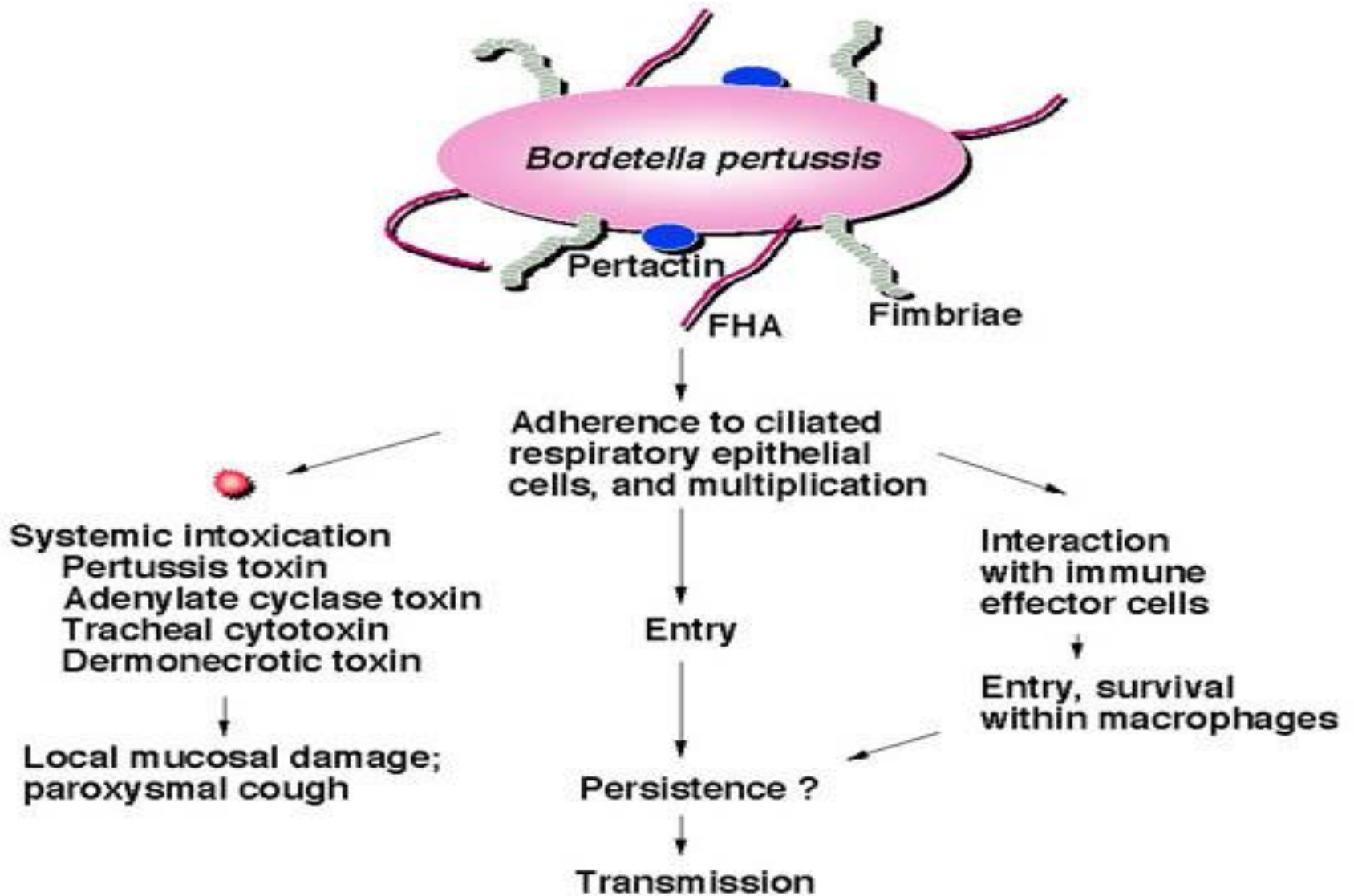
-Inaktiválja G1alfát (membrán felszíni protein), amely kontrollálja adenylát cyclas aktivitást;

- kontrollálatlan expresszió

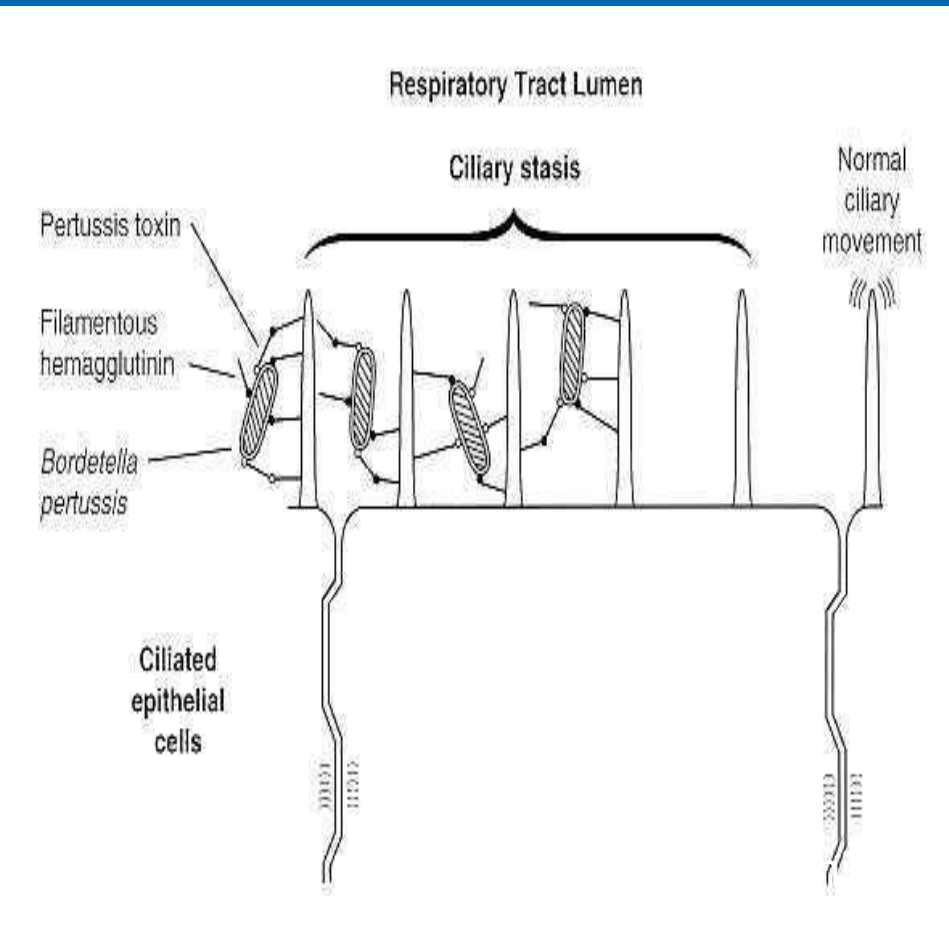
- cAMP emelkedés

- légúti váladék, mucus szekréció fokozott

Pathogenesis of *Bordetella pertussis*

Szinergizmus a pertussis toxin és a filamentos hemagglutinin között a ciliáris légúti epitheliális sejtekhez való kötődésükben.

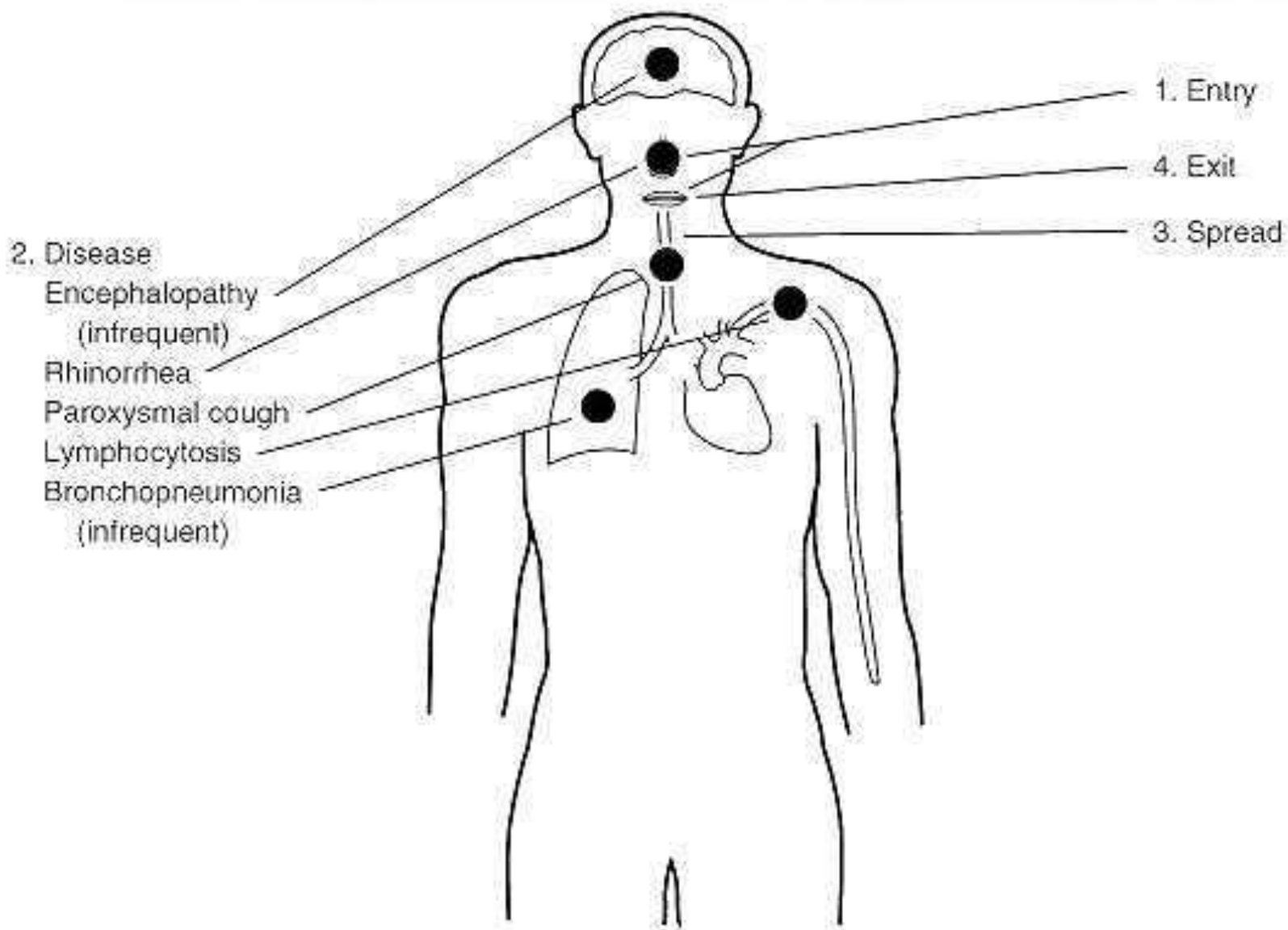
***B. pertussis* kolonizálja a trachea epitheliális sejtjeit.**

Pertussis (szamárköhögés) **(nincs állati vagy környezeti rezervoár!)**

cseppfertőzéssel terjed

- 1. Inkubációs idő (prodromális fázis)**
7-10 nap – tünetmentes
- 2. Catarrhalis fázis**
1- 2 hét: köhögés, „megfázásos tünetek”(orrfolyás, enyhe conjunctivitis), étvágytalanság.
- 3. Paroxismális fázis**
2-4 hét : elnyúló, jellemzően húzó belégzéssel záródó köhögési rohamok, hányás, lymphocytosis
- 4. Rekonzaleszcencia**
3-4 hét, vagy hosszabb : nincs köhögés, másodlagos komplikációk (pneumonia, encephalopathia,...)

Pathogenesis

Pertussis

Subconjunctivális
bevérzés

(pertussis)

Pertussis - Diagnózis

Lymphocytosis

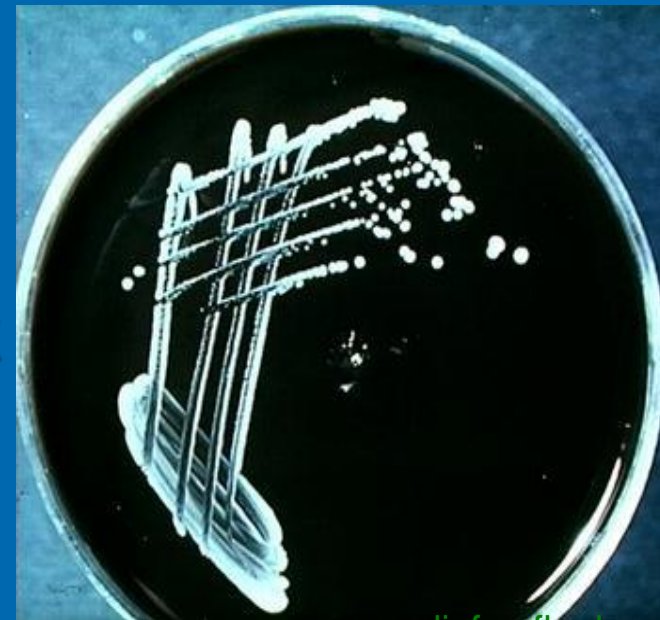
© AAP

Mikrobiológiai diagnózis

Minták:

- Catarrhalis szakban direkt a táptalajra ráköhögtes
- isotoniás sószorvosó folyadék
- nasopharyngeális minta

medinfo.ufl.edu

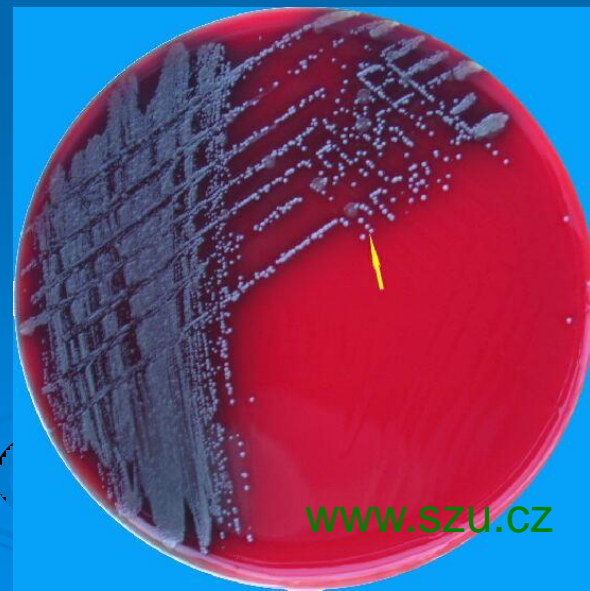
Speciális táptalaj:

- Bordet – Gengou
- hosszabb (5 napos) inkubáció

Szerológia

IgM, IgA, IgG

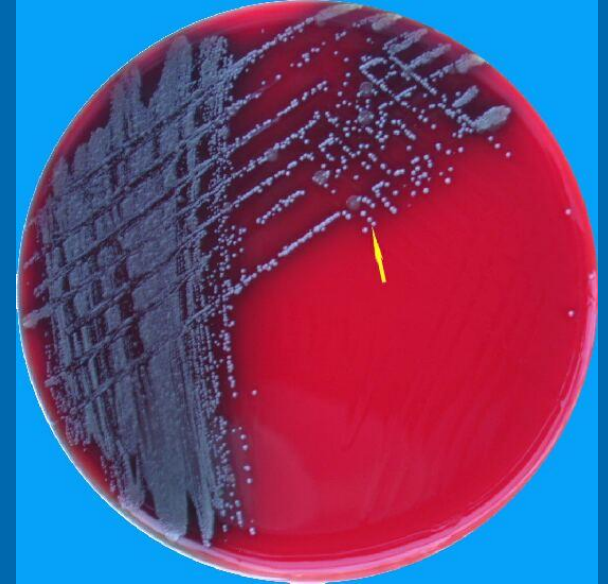
PCR, DIF

www.szu.cz

Bordet-Gengou-táptalaj

- paradicsom kivonat,
- glycerol,
- 20 % juh vér
- antibiotikumok a normál flóra gátlásához

B. pertussis higanycseppszerű telepeket képez.
(kicsi, szabályos, kerek, szürkés-ezüst), nincs
haemolysis .

Kezelés, megelőzés

➤ Makrolidok

➤ IZOLÁCIÓ!

➤ Vakcinák

3 inaktivált komponens

(PT, FHA, pertactin)

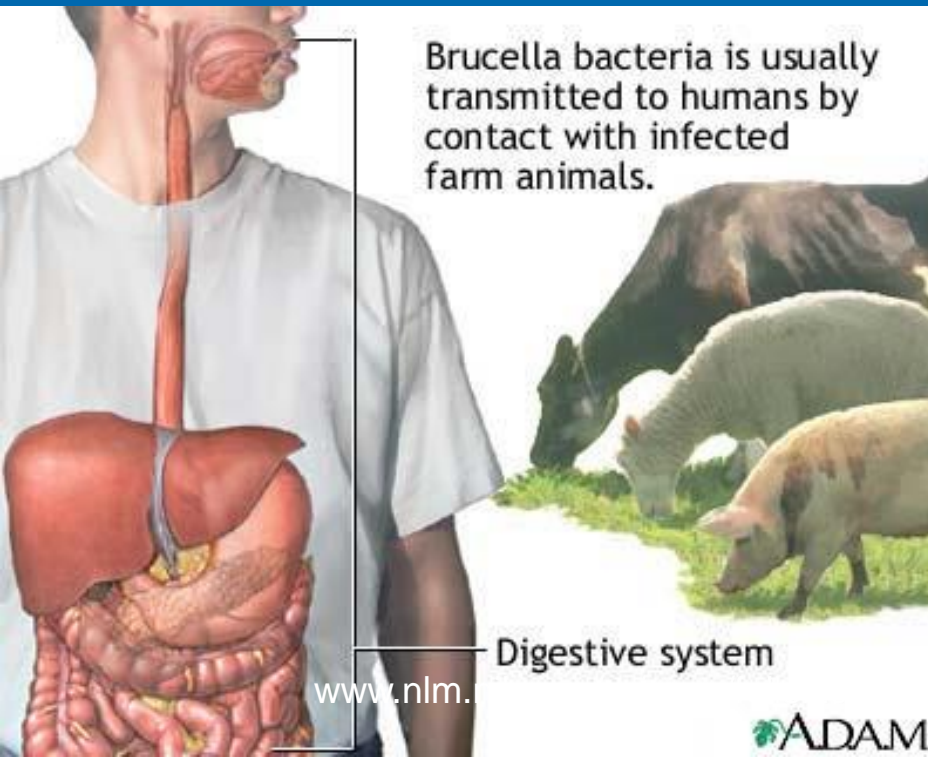
- Teljes előlt (DPT)
- Acellularis (DTaP)

- Magyarországon 2006-tól
Infanrix Penta: DTaP+Hib+IPV
2, 3, 4 és 18 hónaposan

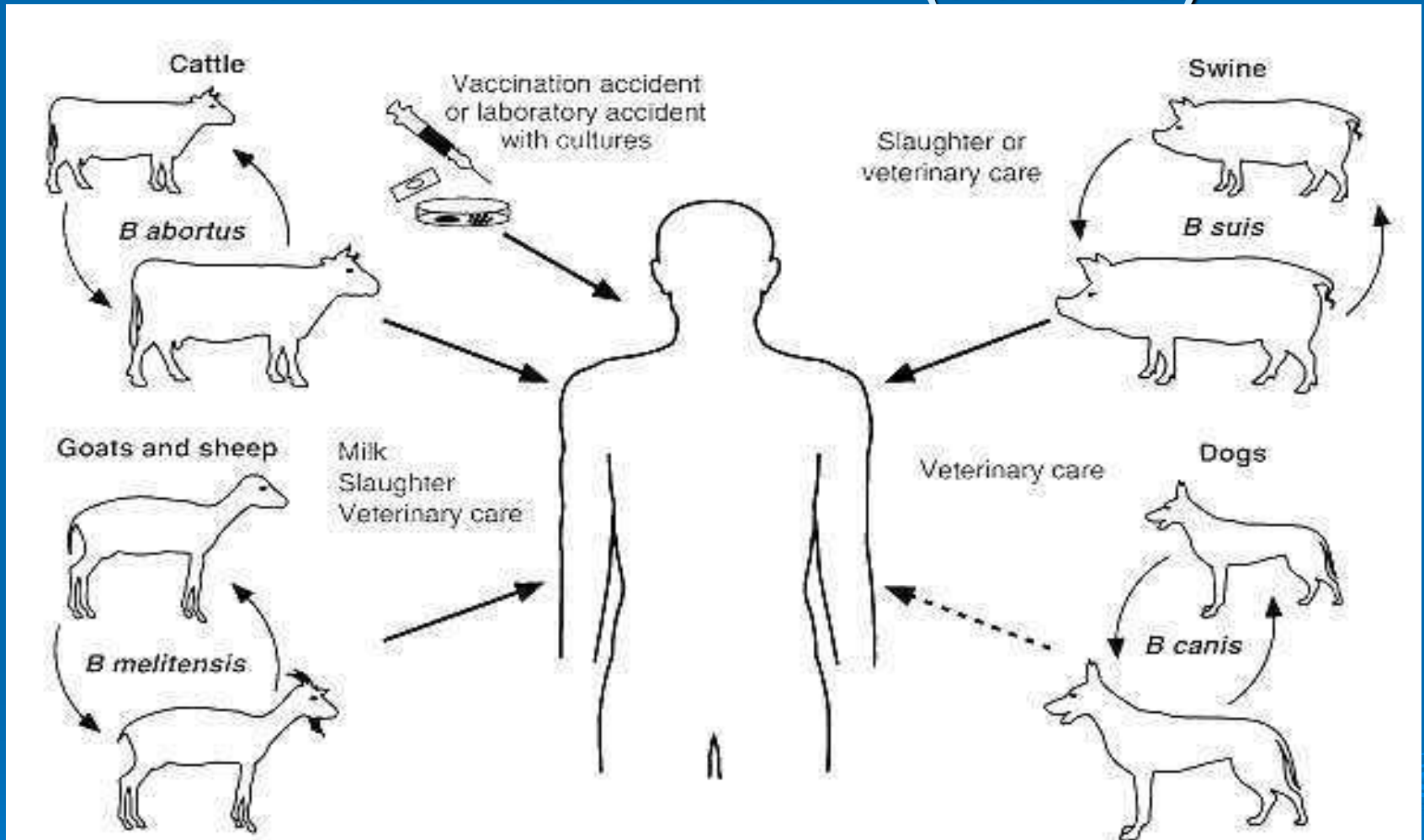
Brucella

Morphológia:

Gram-negatív, aerob,
fakultatív intracelluláris
coccobacillusok

Brucella – rezervoárok (abortus)

Egy species négy biotípus!

Brucella enyhe vagy aszimptomatikus betegséget okoz a rezervoár-állatokban, azon szerveikben, melyek erythritolban gazdagok (emlő, méh, placenta és epididymis) → sterilitás, abortus

Brucella-brucellosis

B.abortus /szarvasmarha, Amerikai bölény /

Morbus Bang: enyhe betegség gyulladással
komplikációkkal

B.melitensis / kecske, juh/

Máltai láz : súlyos, akut betegség komplikációkkal

B.suis / disznó, szarvas, karibu /

Disznó-brucellosis: krónikus, gyulladással,
destruktív betegség

B.canis / kutya, róka, préri kutya/

enyhe betegség gyulladással
komplikációkkal

Fertőzés forrása

- fertőzött, nyers tej, étel

=> nyálkahártyamembrán, conjunctiva, bőr

/ Terjedés : nyirokutak => regionális nyirokcsomók => ductus thoracicus => véráram => szervek: lép, máj, csontvelő, lymphatikus szövetek... /

Brucellosis

- Unduláló láz
- Krónikus arthritis
- Orchitis
- Carditis
- RES
- WHO: B bioterror kategória

Epidemiológia

- Évente > 500 000 dokumentált eset
  - Latin America
  - Africa
  - Közel-Kelet
  - Nyugat-Ázsia
- U.S.A. : 104/2003
- Magyarország:
  - 4/2001,
  - 1/2005

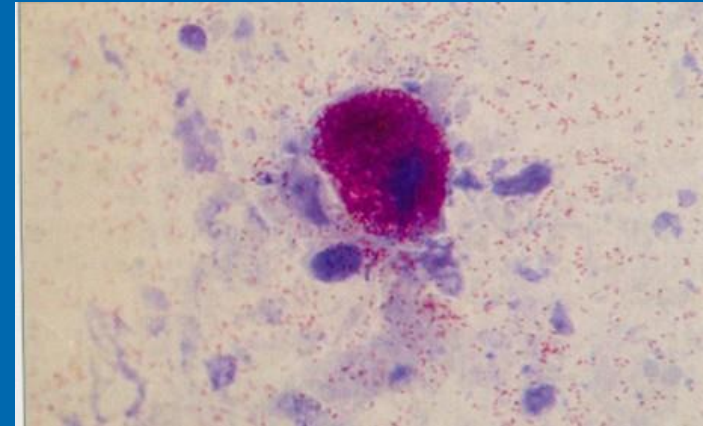
Mikrobiológiai diagnózis

Minták:

köpet, vizelet, hemokultúra, liquor, csontvelő, nyirokcsomó punktátum

Kenet:

Gram negatív coccobacillus, intracellulárisan

Tenyésztés:

- 21 napig, 37 °C, 5-10 % CO₂
- Szubkultúrák minden 5. napon

Brucella-agarra

(serum, glycerol és crystal ibolya)

Telepek: pici, szabályos, kerek, csillogó és áttetsző, hemolízis nélkül.

Szerológia:

*gyors teszt: Direct IF

*Komplement-kötési reakció (CF), ELISA :
specifikus antitestek titerének mérése

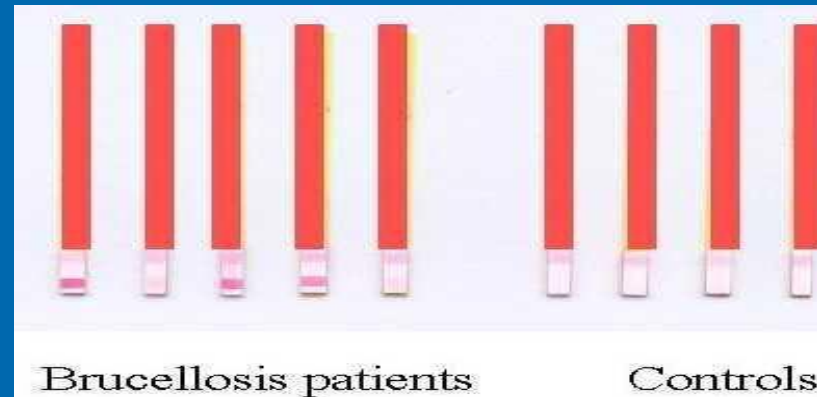
*IgM kromatographia

*Wright reakció (Widal-típusú csőagglutináció)

Ag = előlt brucella sejtek tryphenyl tetrasolium
chlorid-dal festve

Ag+Ab komplex=vörös csapadék a csövek alján

*Bőr teszt (brucellin reakció)

Kezelés és prevenció

- doxycyclin, rifampicin, streptomycin
- hőkezelt tejtermék
- Állategészségügy (állatorvosok, gondozók)
  - állat vakcináció

Francisella tularensis
- tularémia,
nyúlpestis

Francisella tularensis

Morphológia

Fakultatív intracelluláris, aerob, pici, bipoláris festődésű

Gram-negatív coccobacillusok

Virulencia

Tok - phagocyták ellen

Intracelluláris - serum rezisztencia, phagocyták ellen

Epidemiológia

- Ízeltlábú vektorok csípése (kullancs, szúnyog) : 10
- Inhaláció: 50, (állatharapás/bőr, szembe cseppenés)
- Fertőzött állat-étel: 10^8 ,

Kórképek: tularémia ⇒ antro-po-zoonózis

Jellemző tünetek

láz, fejfájás, hányinger, gyengeség
Kifekélyesedő papulák a behatolás helyén
Megnagyobbodott regionális
nyirokcsomók
Anamnézisben nyúl-kontakt...

- oculoglanduláris
- oropharyngeális, gastrointestinális
  - ulceroglanduláris
  - pneumónia
- szisztémás vagy typhoid forma

Tularémia – cutanoglandularis forma

Tularémia

**Szabálytalan fekély a
behatolás helyén**

/By courtesy of Dr.

T.F. Sellers Jr./

Tularémia – oroglanduláris forma

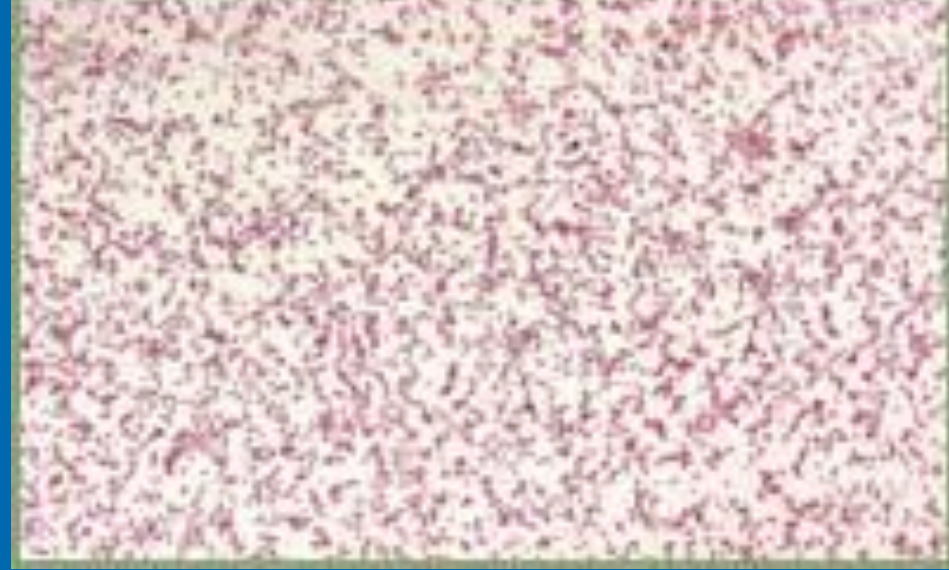
Mikrobiológiai diagnózis

Minták:

- vér szerológiai vizsgálatokhoz
- (köpet, konjunktiva-váladék, nyirokcsomó punktátum)

Kenet:

Gram negatív pleiomorph coccobacillusok
(*Francisella tularensis* nagyon alacsony számban található a mintában, nem-léte nem kizáró a diagnózisra)

Tenyésztés:

BCYE

Francis táptalaj

(glucose, cystein és nyúlvér; 37 °C, aerob, 3-4 nap)

Kicsi, kerek, szabályos, fémes-kék színű telepek.

NEM RUTIN! Speciális laborokban (BSL-3)

WHO: „A” bioterror kategória

Szerológia:

Direct IF (FITC)

Antitest detektálás

- passzív hemagglutináció
- komplementkötési reakció
- EIA

Allergiás bőrpróba (tularin) teszt (tuberculin típusú reakció) mielőtt az antitestek mennyisége mérhető szintet elérne, már pozitív lehet.

Kezelés

Doxycyclin, gentamicin (streptomycin), ciprofloxacin

Megelőzés

**Kerülni kell a fertőzött állattal a kontaktus lehetőségét
Magas rizikójúak aktív vakcinációs lehetősége élő,
attenuált törzssel.**

Magyar adatok: évi 40-100 eset

-2001:86 2006:139

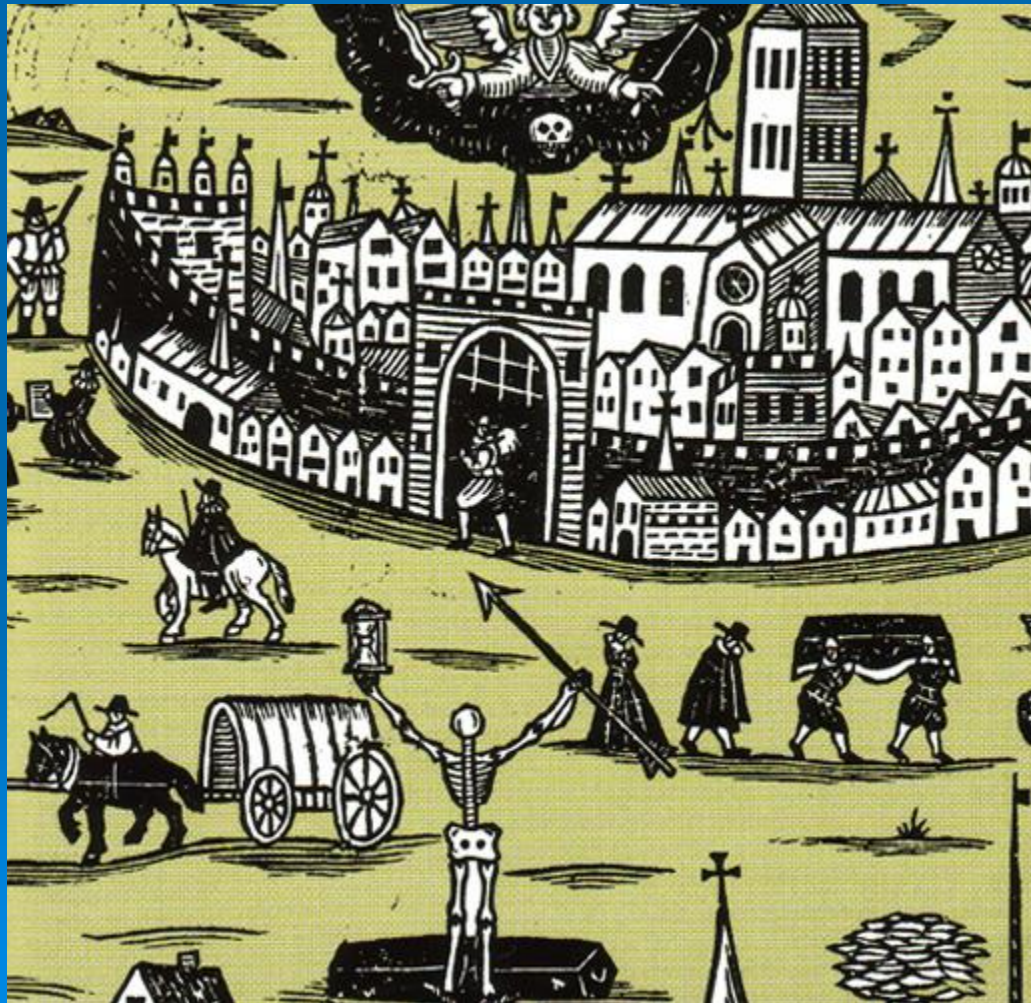
-2002:69 2007:20

-2003:28 2008:25

-2004:36 2009:38

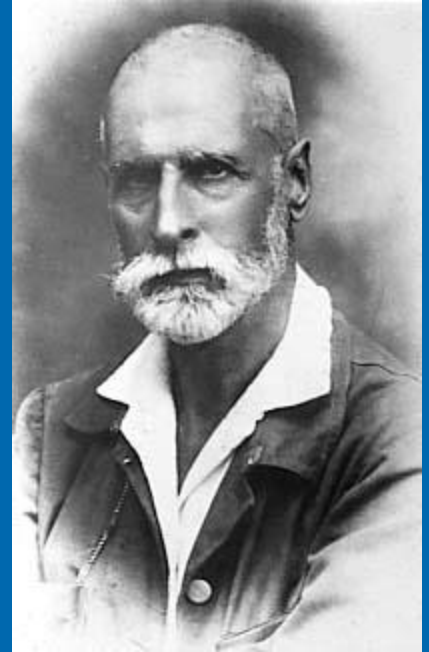
-2005:87

Yersinia pestis fekete halál, dögvész

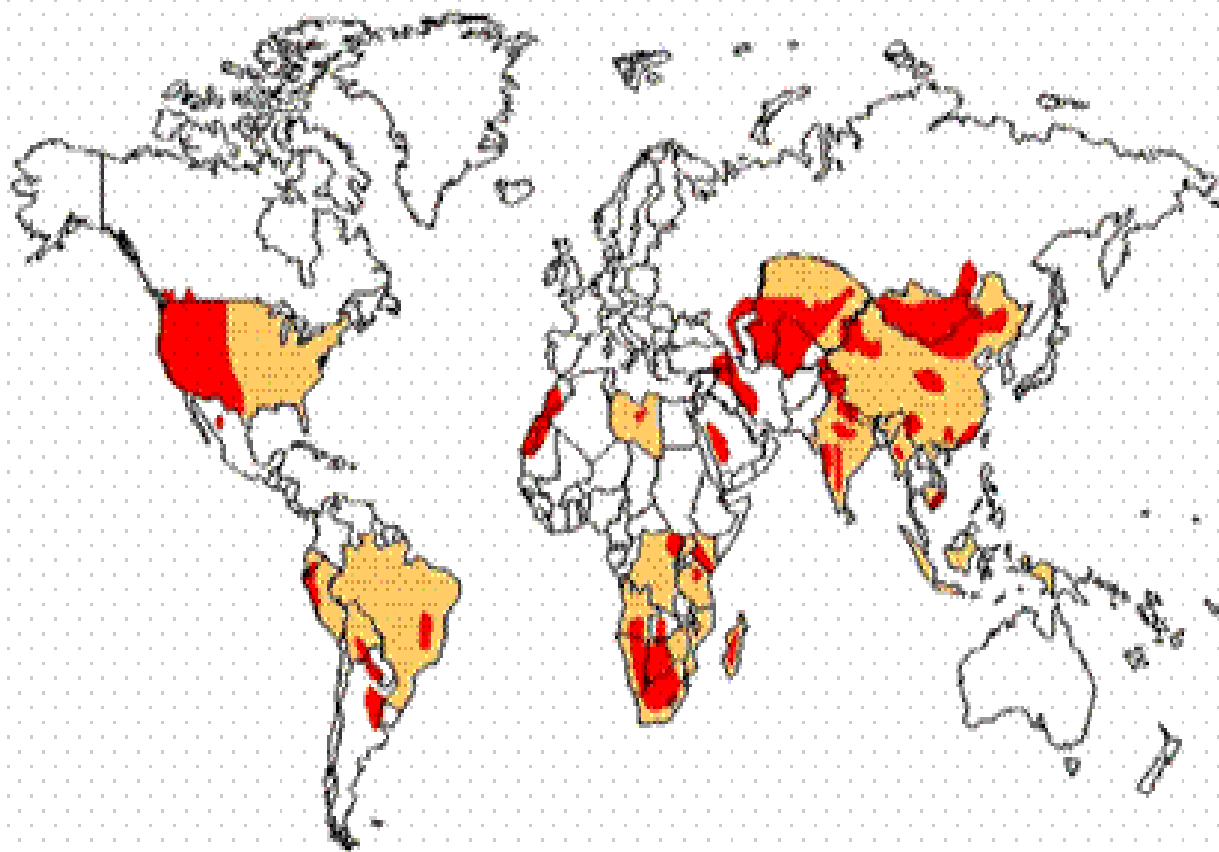
Pestis-történelem

- Ó-Testamentum
- Egyiptom 541 AD
- 14.században „**The Black Plague**” Ázsián keresztül Közel-Keletre terjedően. A máig ismert legtöbb áldozatot követelő pándémia, több, mint 34 millió halál, Európa lakossága harmadára csökkent.
- A késői 17. században (1665-66), Londonban „**The Great Plague**”. A fertőzést holland hajón átszállított fertőzött patkányok indították. Hetente 7,000 áldozat, összesen 75 – 100 000 áldozat, London lakossága ötödére csökkent.
- 1994 Surat: 300 tüdőpestis

A. Yersin 1884
Asia

World Distribution of Plague, 1998

- Countries reported plague, 1970-1998.
- Regions where plague occurs in animals.

Napjainkban

WHO adatok:

**1-3000 fertőzés
évente**

2003: 2,118 (182);
98% Afrikában.

1997: Zambia, 267
(26)

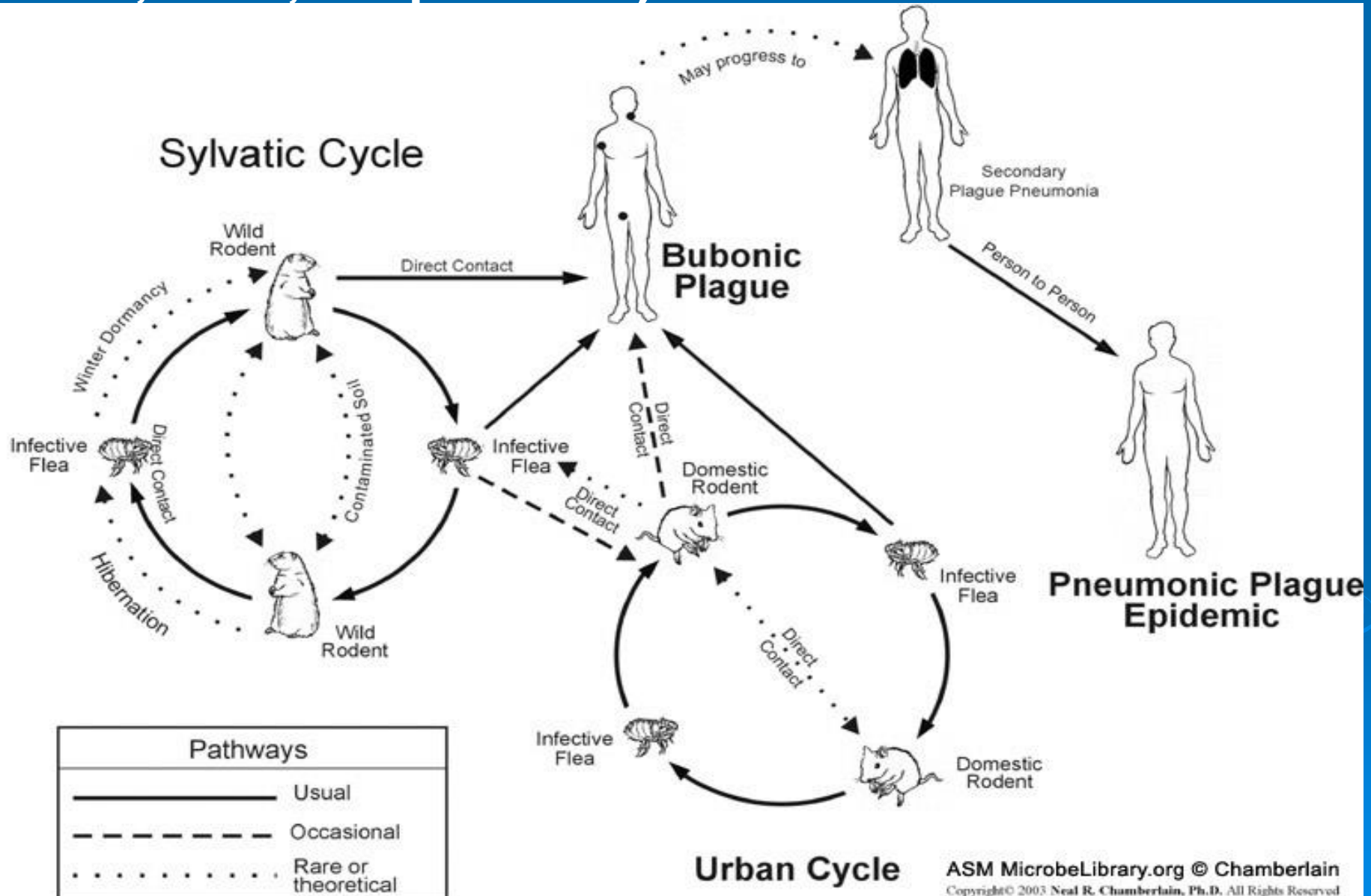
2001 óta: Kongói
Demokratikus
Köztársaságban
1,000 eset évente.

Algeria-2003 :
11 bubópestis.

USA: Átlagosan 16-
18 eset évente, 1-7
halálozással.

Pestis terjedése, kórképei

(bubó, tüdő, szeptikémia)

Mikrobiológiai diagnózis

Minták

nyirokcsomó punktátum (bubó)
köpet, hemokultúra, liquor

NEM TENYÉSZTJÜK!

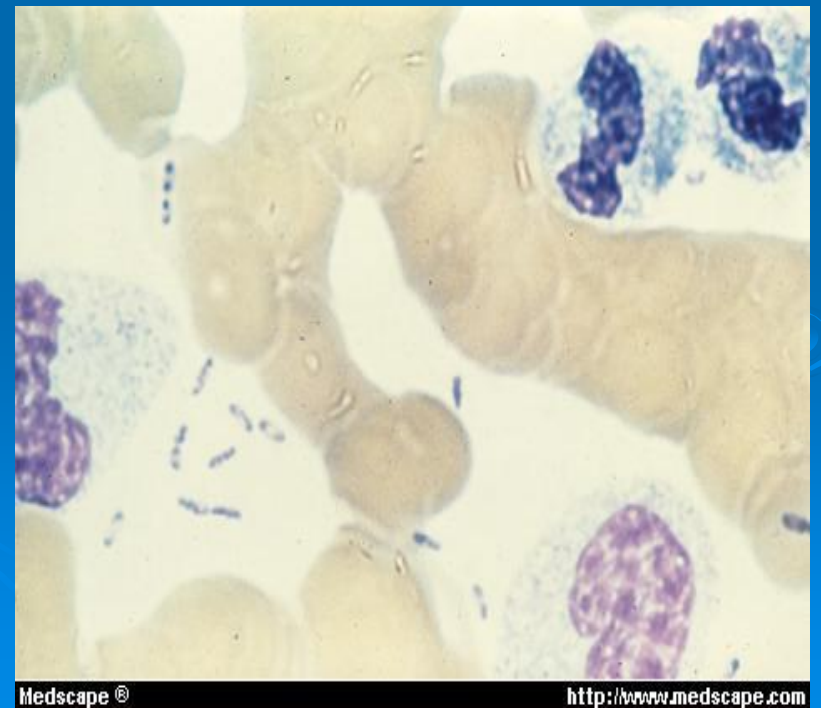
Kenet

Giemsa festés, IF festés
Wayson festés

Szerológia

HAG, CF, IDIF

PCR

Kezelés

Streptomycin + tetracyclin
Azonnal a gyanú esetén is!

KARANTÉN-BETEGSÉG

WHO: A kategória

Prevenció

Szűk foglalkozási körben (nem hatékony)
vakcina (formalin előlt *Y. pestis*)

Bolha és rágcsálóirtás